

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ І СПОРТУ**

Верцімага А. В., Дядечко І. Є., Яковів В. І.

НАВЧАННЯ, ПІДГОТОВКА ТА ПЕРЕПІДГОТОВКА СУДДІВ З ГАНДБОЛУ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

**ТЕРНОПІЛЬ
ЗУНУ
2022**

Навчання, підготовка та перепідготовка суддів з гандболу: навчально-методичні рекомендації для викладачів з фізичного виховання та студентів вищих навчальних закладів. – Автори-упорядники: А. В. Верцімага, І. Є. Дядечко, В. І. Яковів Тернопіль: ЗУНУ, 2022. – 80 с.

Автори-упорядники:

А. В. Верцімага – старший викладач кафедри фізичної реабілітації і спорту Західноукраїнського національного університету;

І. Є. Дядечко – доцент кафедри фізичної культури і спорту Запорізького національного університету;

В. І. Яковів – старший викладач кафедри фізичної реабілітації і спорту Західноукраїнського національного університету.

Рецензенти:

Вакула В. І. – Суддя Міжнародної категорії з гандболу, делегат ФГУ України.

Ячнюк М. Ю. – Кандидат наук з фізичної культури та спорту, викладач кафедри фізичної культури та основ здоров'я Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, делегат ФГУ України.

Відповідальний за випуск:

Гах Роман Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фізичної реабілітації і спорту ЗУНУ.

*Затверджено до друку кафедрою фізичної реабілітації і спорту
Західноукраїнського національного університету
(протокол № 13 від 6 квітня 2022 року).*

Навчально-методичні рекомендації містять різні аспекти навчання, підготовки і перепідготовки суддів. Для кращого засвоєння і розуміння правил гри, їх застосування в змаганнях різного рівня пропонуються правила змагань в запитаннях і відповідях, що дозволяє контролювати знання і мати можливість розібратися в дозволених і заборонених прийомах в захисті і атаці, а майбутнім суддям поставити серйозні перепони тим, хто проповідує принципи сили та грубості натомість майстерності та мистецтву гри.

Пропонується для викладачів з фізичного виховання та студентів вищих навчальних закладів за спеціальностями: фізичне виховання і спорт, олімпійський і професійний спорт, фізична реабілітація.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ I. Початкова підготовка суддів	6
1.1. Програма початкової підготовки суддів в гандболі	6
1.2. Перелік питань та відповідей по правилам змагань при початковому навчанні суддів.....	7
Розділ II. Підготовка та перепідготовка суддів в гандболі.....	33
2.1. Програма підготовки та перепідготовки кваліфікованих суддів з гандболу	33
2.2. Управління процесом підготовки суддів.....	35
2.3. Перелік питань та відповідей по правилам змагань при підготовці та перепідготовці суддів.....	36
Список використаної літератури	79

ВСТУП

Сучасний спорт характеризується підвищенням складності і напруженості боротьби в процесі змагань. В такому випадку все більш значущою стає роль суддів, особливо в видах спорту з суб'єктивною оцінкою діяльності спортсменів. До таких видів відносяться спортивні ігри, в тому числі-гандбол.

В теперішній час на змаганнях різного рівня підвищилась спортивна конкуренція, ігри команд стають все більш напруженими, так як рівень фізичної, технічної та тактичної підготовки окремих гравців і команд поступово вирівнюється.

Суддя, як лице, яке забезпечує чітке проведення змагань активно включається в ігровий процес і в оцінювання підготовленості гравців і команд.

Діяльність судді при проведенні змагань можна розглядати як педагогічний процес керування двома командами, які доказують свою перевагу у фізичній, техніко-тактичній і психологічній підготовці. У зв'язку з цим важливим є знання факторів, що зумовлюють успішність діяльності судді в умовах змагань. До таких факторів можна віднести:

1. Структуру ігрового процесу в гандболі, як масштаб діяльності суддів, що визначає його дії з об'єму та об'єктів регулювання цього процесу.

2. Ефективність діяльності в ігровому процесі, яка визначається рівнем його професійної майстерності, факторною структурою особистості, закономірностями прийняття рішень по оцінці ситуації гри.

3. Кваліфікація судді, яка залежить від теоретичної та практичної підготовленості, реалізованої на заняттях по підготовці та перепідготовці суддів.

Підготовка судді – процес багаторічний і складний. У ньому є складові частини, які взаємопов'язані між собою. Підготовка буде вдалою тільки в тому випадку, якщо її розглядати як єдину систему, всі частини якої узгоджені між собою та спрямовані на вирішення основних завдань.

Можна виділити дві основні частини в підготовці суддів: підготовку суддів для масових форм фізкультурно-спортивної роботи і підготовку суддів високої кваліфікації.

Одною з важливих умов підвищення якості і ефективності підготовки суддів з гандболу повинна бути цілорічність, яка в свою чергу ділиться на етапи. На кожному етапі повинні вирішуватися конкретні завдання, які сприяють становленню кваліфікації судді. Час і тривалість кожного етапу залежать від завдань підготовки.

Етап загальної підготовки. На цьому етапі потрібно вивчити матеріали по історії розвитку суддівства з гандболу і інші матеріали необхідні для організації та проведення змагань.

Етап теоретичної підготовки. На цьому етапі судді переходять до вивчення теорії та методики суддівства, вивчення правил змагань з гандболу та методики їх застосувань в суддівській практиці. Кожен суддя обов'язково повинен приймати участь в суддівстві рядових змагань на різних суддівських

посадах, накопичувати досвід в суддівській діяльності в складі судівських бригад.

Етап змагальної підготовки. На цьому етапі судді повинні приймати участь на різних суддівських посадах в конкретних календарних змаганнях від нижчого до високого рівня.

Одним із важливих напрямків в системі підготовки суддів з гандболу повинен бути крок по виробленню стандарту до рівня підготовленості осіб, які вирішили стати суддями з гандболу, що має позначитися в переліку їх знань та умінь, відображених у програмі підготовки.

Аналіз документів підготовки суддів різного рівня показав, що сьогодні не охоплюються такі її види як фізична, психологічна, педагогічна, а теоретична, технічна та практична – ведуться в недостатньому об'ємі.

Розглядаючи умови вивчення в вузі фізичного виховання, впевнено можна сказати, що найбільш раціональним вивченням курсу підготовки суддів з гандболу можливо на кафедрах фізичного виховання та спорту. В такому випадку частина навчального плану може бути реалізована в межах курсу спеціальності, що скорочує час його проходження, а також надає необхідні умови для вирішення низки завдань навчання за запропонованим планом.

Крім того, здійснюючи реалізацію навчального плану початкової підготовки суддів з гандболу в умовах вузу вирішується завдання, щодо досягнення відповідності соціального статусу судді, який має бути: освічений (вища освіта), культурний, інтелегентний, добродішній спеціаліст у галузі гандболу.

РОЗДІЛ І. ПОЧАТКОВА ПІДГОТОВКА СУДДІВ

1.1. Програма початкової підготовки суддів з гандболу

Суддівська діяльність оцінюється з урахуванням знання правил гри та вміння застосовувати правильні дії у конкретній ситуації.

Провідні судді у гандболі до суддівських функцій відносять:

– знання (правил змагань, обов'язки суддів на всіх ділянках суддівської роботи, оформлення документації, забезпечення різноманітної технічної та медичної допомоги);

– до уміння (виконувати обов'язки суддів, а всіх ділянках суддівської роботи, дотримуватися графіку змагань, вести документацію, здійснювати реалізацію організаційних питань у технічному оснащенні місць роботи суддівських бригад).

Аналіз змісту суддівської діяльності та характеристика судді з гандболу дозволяє виділити в навчальному процесі початкової професійної підготовки суддів, два основних компоненти: теоретичне та практичне навчання.

Для досягнення результату навчання на рівні навички в навчальний процес початкової підготовки суддів з гандболу необхідно внести третій структурний компонент-інтегральне навчання.

Змістовну структуру навчального плану підготовки суддів можна подати такими розділами:

1. спеціальна підготовка;
2. розвиток особистих якостей та здібностей;
3. Інтегральна підготовка (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Навчальний план початкової підготовки суддів по гандболу

№ п/п	Розділи і зміст навчання	Кількість годин			Зауваження
		теорія	практика	різне	
1	2	3	4	5	6
А Спеціальна підготовка					
1	Вивчення правил гри	10	-	10	Викладачі
2	Підготовка до змагань, організація змагань	1	1	2	
3	Змагальні дії	2	2	4	
4	Екзамен	1	1	2	Кваліфікаційна комісія
Б Розвиток індивідуальних якостей і особливостей					
1	Етикет та культура поведінки суддів	2	2	4	Викладачі
2	Психологічні типи людей і їх прояви	2	2	4	
3	Основи керування змагальною діяльністю	2	2	4	
4	Психологічний практикум	2	2	4	
5	Екзамен	1	1	2	Кваліфікаційна комісія
В Практика					
1	Навчальна практика	-	10	10	Викладачі
2	Інтегральна підготовка	-	12	12	
3	Екзамен				Головний суддя. Кваліфікаційна комісія
Г	Всього	23	35	58	

Спеціальна підготовка являє собою систему знань і умінь, необхідних для персонального виконання одного з видів професійної діяльності. Зміст розділу повинен включати: характеристику гри, правила гри, споруди та обладнання, суддівство гри.

Враховуючи, що в суддівство приходять люди з різною підготовкою за знаннями гри (наприклад, новачки або особи, добре знайомі з правилами гри та основами суддівства), цей розділ повинен мати повну програму або скорочений за обсягом і часом.

Розділ «Розвиток особистісних якостей і здібностей» дозволяє вирішити завдання відносної відповідності особистих по досягненню характеристик, що займаються моделюванням судді з гандболу, яке допомагає швидшій адаптації до суддівської діяльності і якості її виконання.

Практика за спеціальністю як вид інтегральної підготовки займає значне за обсягом та тривалістю практичне навчальне місце. Це обґрунтовано ще й тим, що у процесі проходження практики учні мають опанувати різноманітні амплуа (секретар, суддя секундометрист, делегат ФГУ).

Представлений навчальний план початкової підготовки суддів з гандболу за змістом та обсягом навчальних годин за умови виконання рекомендацій з професійного відбору може гарантувати достатній рівень підготовленості до суддівської діяльності навчаючихся.

Після проходження спеціальної підготовки, вивчення правил змагань, проводяться залікові вимоги. Навчаючийся повинен на поставлене запитання знайти правильну відповідь.

1.2. Перелік питань та відповідей по правилам змагань при початковому навчанні суддів (Правила змагань у питаннях та відповідях)

Початкова підготовка суддів розпочинається з вивчення правил змагань. Правила гри в гандбол складаються з 18 розділів, кожен з яких визначає певні поняття як з організації та проведення змагань, з трактуванням певних моментів, що виникають у грі, так і з прийняття рішень у різних епізодах гри.

Для осмисленого розуміння правил гри пропонуються запитання згідно порядку вивчення правил і відповіді на ці питання. В результаті логічного мислення вибирається одна правильна відповідь.

Наприкінці розділу є таблиця, у якій даються правильні відповіді і яка служить для самостійної перевірки знань.

Правило І. Ігровий майданчик.

1. Яку форму та розміри має ігровий майданчик?
 - А) квадрат 20 x 20 м;
 - Б) прямокутник 20 x 30 м;
 - В) прямокутник 20 x 40 м.

2. Яку назву мають лінії, що обмежують майданчик?
 - А) задня, передня та центральна;
 - Б) бічна, лицьова;
 - В) середня, дев'ятиметрова лінія воріт.
3. Яку ширину мають лінії розмітки майданчика?
 - А) всі 5 см;
 - Б) всі 5 см, лінія воріт 8 см;
 - В) всі 8 см.
4. З яких елементів складається розмітка майданчика воротаря?
 - А) з 2-х півколів радіусом 6 м і прямої, що сполучає ці півкола;
 - Б) із прямокутника 6 x 3 м та двох півколів радіусом 6 м;
 - В) із півкола радіусом 6 м.
5. Які розміри воріт?
 - А) 3 x 3 м;
 - Б) внутрішні розміри 2 x 3 м;
 - В) зовнішні розміри 2 x 3 м.
6. Чи дозволяється використання воріт, які не закріплені на майданчику?
 - А) вирішує головний суддя;
 - Б) ворота повинні легко рухатися;
 - В) ворота мають бути міцно закріплені.
7. Які розміри зони заміни гравців кожної команди?
 - А) 4,50 м;
 - Б) 3,50 м;
 - В) 3,00 м.
8. Де повинна розташовуватись лава для запасних гравців?
 - А) на бічній лінії;
 - Б) не ближче 1 м від бічної лінії та 4,50 м від центральної лінії;
 - В) у зоні заміни гравців.
9. Яке призначення лінії в площі воротаря на відстані 4 м від лінії воріт?
 - А) при виконанні 7-метрового штрафного кидка, воротар не має права переходити її;
 - Б) при будь-якому кидку воротар не може переходити її;
 - В) при виконанні 7-метрового штрафного кидка воротар повинен перебувати на цій відмітці.
10. Як розподіляється ширина середньої лінії?
 - А) у бік команди, що починає гру;
 - Б) по 2,5 см у бік кожної половини площадки;
 - В) у бік команди, що починає гру в захисті.
11. У розміри якої частини майданчика входить лінія, що обмежує воротарську площадку?
 - А) в розміри ігрового поля;

- Б) 2,5 см. у розміри ігрового поля, 2,5 см. у розміри площі воротаря;
- В) в розміри площі воротаря.

12. Яка ширина лінії воріт?

- А) 5 см;
- Б) 8 см;
- В) 10 см.

13. Що таке лінія 7-метрового штрафного кидка?

- А) лінія довжиною 1 м проводиться на відстані 7 м від задньої межі воріт;
- Б) лінія довжиною 2 м;
- В) лінія на відстані 7 м від передньої межі воріт.

14. Чим відрізняється лінія вільних кидків від лінії площі воротаря?

- А) шириною;
- Б) лінія площі воротаря суцільна, а лінія вільних кидків – пунктирна;
- В) кольором.

Правило II. Час гри.

15. Чим зумовлено час гри?

- А) рівнем змагань;
- Б) віком та статтю учасників;
- В) умовами змагань.

16. Чи може змінюватися основний час гри?

- А) ні;
- Б) може, відповідно до положення про змагання;
- В) може, за рішенням головного судді.

17. Коли починається відлік основного часу гри?

- А) після свистка судді на майданчику;
- Б) після виходу команд на майданчик;
- В) після привітання команд.

18. Хто може зупиняти час гри?

- А) головний суддя;
- Б) суддя – секундометрист;
- В) суддя в полі.

19. Чи може бути скорочена перерва після першої половини гри?

- А) за рішенням суддівської колегії;
- Б) не може;
- В) за рішенням проводящої організації.

20. Як вчинити суддям, якщо сигнал про закінчення I тайму надійшов пізніше за визначений час?

- А) продовжувати II тайм гри згідно з правилами;
- Б) занести запис про те, що сталося в протоколі гри;
- В) друга половина гри має бути на переграний час коротшою.

21. Чи може гра закінчитися з нічийним результатом?

- А) ні;
- Б) коли закинута кожною з команд по однаковій кількості м'ячів у ворота противника або не закинута жодного;
- В) може, але тільки на дитячих змаганнях.

22. Як повинні діяти судді, якщо відповідно до положення про змагання потрібно визначити переможця гри?

- А) провести жеребкування визначення переможця між граючими командами;
- Б) призначити додатковий час;
- В) призначити перегравання.

23. Як повинні вчинити судді, якщо під час виконання 7-ми метрового штрафного кидка пролунала фінальна сирена?

- А) повторити кидок;
- Б) зарахувати гол;
- В) гол не зараховується.

24. Яка тривалість гри між дорослими командами:

- А) 2 x 30хв;
- Б) 2 x 25хв;
- В) 2 x 20хв.

25. Чи можлива заміна гравців у додатковий час?

- А) не можлива;
- Б) можлива;
- В) у випадку травми.

Правило III. М'яч.

26. Чи існують відмінності між жіночим та чоловічим гандбольним м'ячем?

- А) жіночий м'яч розфарбовується різними кольорами, чоловічий одного кольору;
- Б) м'ячі однакові;
- В) різняться за вагою та розміром.

27. Хто визначає відповідність м'яча на гру?

- А) головний суддя;
- Б) проводяща організація;
- В) судді в полі.

28. Скільки м'ячів потрібно мати суддям перед грою?

- А) 4 м'ячі;
- Б) за наявністю м'ячів у проводящій організації;
- В) мінімум 2 м'ячі.

29. Чи дозволяється заміна м'ячів під час гри?

- А) не дозволяється;
- Б) дозволяється за рішенням головного судді;
- В) дозволяється у разі крайньої потреби.

Правило IV. Команда.

30. Який максимальний склад команди дозволяється до гри?
А) 12 гравців;
Б) 14 гравців;
В) 16 гравців.
31. Яким документом визначається склад команди?
А) положення про змагання;
Б) дозволом проводящої організації;
В) дозволом головного судді.
32. Яка максимальна кількість гравців однієї команди може знаходитись на майданчику?
А) 6 гравців;
Б) 7 гравців та один з них воротар;
В) 6 гравців та один з них воротар.
33. Хто має право перебувати на лаві запасних?
А) необмежена кількість гравців, але у формі команди;
Б) гравці та члени клубу;
В) гравці занесені до протоколу та 4 офіційні представники команди.
34. Хто має право звертатися до суддівської колегії у процесі гри?
А) капітан команди;
Б) особи, занесені до протоколу;
В) представник команди, занесений до протоколу як, А.
35. У якому мінімальному складі команда може розпочати гру?
А) 5 гравців;
Б) 6 гравців;
В) 7 гравців.
36. Гравець, який запізнився на гру, чи може взяти участь у грі?
А) не може;
Б) може після дозволу судді на полі;
В) може після запису його у протокол.
37. У кого повинен спитати дозволу на участь у грі, гравець який запізнився на гру?
А) у головного судді;
Б) у тренера;
В) у секретаря.
38. Які дії має вчинити суддівська колегія, якщо гравець, який не внесений до протоколу, вийшов на майданчик?
А) видалення з гри;
Б) винести попередження гравцеві;
В) вільний кидок та призначити прогресивне покарання представнику команди.

39. Скільки замін має право робити команда у процесі гри?
А) 12 замін;
Б) по 7 замін у кожному таймі;
В) необмежену кількість замін.
40. Коли можна замінити гравця?
А) у перерві гри;
Б) улюбий час гри;
В) з дозволу судді під час гри.
41. Чи зупиняється час гри під час заміни гравця?
А) зупиняється за сигналом головного судді;
Б) зупиняється за сигналом судді в полі;
В) не зупиняється.
42. Чи визначено місце заміни гравців?
А) на своїй половині майданчики влюбом місці;
Б) з лицьової лінії на своєму майданчику;
В) у певному місці на своїй половині майданчика.
43. Коли гравець, що замінює, може вийти на майданчик?
А) після дозволу судді;
Б) після дозволу тренера;
В) після того, як гравець який змінюється зійшов з майданчика.
44. Чи дозволяється робити заміну із зони заміни суперника?
А) не дозволяється;
Б) дозволяється, під час атаки своєї команди;
В) дозволяється, коли команда противника захищається.
45. Як караються гравці, які порушили правила заміни?
А) дискваліфікацією;
Б) попередженням;
В) вилученням на 2 хвилини.
46. Чи може бути замінений дискваліфікований гравець?
А) може;
Б) не може;
В) може через 2 хвилини після дискваліфікації.
47. Як карається гравець, який вчинив серйозну неспортивну поведінку?
А) гравець дискваліфіковується;
Б) гравець видаляється на 2 хвилини;
В) гравець має бути покараний виключенням з гри.
48. Як має відрізнятися форма воротарів від форми польових гравців?
А) за номерами;
Б) за кольором своєї команди;
В) за кольором та номером від своєї команди та за кольором від команди суперника.

49. Які розміри повинні мати номери гравців?
А) за рішенням тренера;
Б) по висоті: 10 см на грудях та 20 см на спині;
В) згідно з положенням про змагання.
50. Які предмети мають бути виключені із форми гравців?
А) не передбачені регламентом;
Б) які можуть заподіяти пошкодження супернику;
В) за рішенням проводящої організації.
51. Чи може команда приступити до гри, маючи одного воротаря?
А) може;
Б) не може;
В) не може, тому що воротар заявлено окремим номером.

Правило V. Воротар.

52. Чи може воротар торкатися м'яча ногою?
А) не може;
Б) може при відбиванні 7-метрового кидка;
В) може у зоні воротаря.
53. Чи може воротар у зоні воротаря виконувати більше трьох кроків?
А) може;
Б) не може;
В) залежно від ігрової ситуації.
54. Чи може воротар замінити польового гравця?
А) може;
Б) не може;
В) з дозволу секретаря.
55. Чи є помилка, якщо воротар вийшов із зони воротаря з м'ячем?
А) воротар стає польовим гравцем;
Б) помилка;
В) не помилка.
56. Чи повинен гравець, який змінив воротаря, змінювати форму?
А) має змінити номер;
Б) повинен одягнути футболку, колір якої відрізняється від форми своєї команди та команди суперника;
В) не повинен.
57. Чи може польовий гравець, який змінив воротаря, знову стати польовим гравцем?
А) може;
Б) може, після погодження з секретарем;
В) не може.

58. Звідки виконується введення м'яча в гру після заступу атакуючого у зону воротаря?

- А) з місця заступу;
- Б) з 9-ти метрової лінії;
- В) з місця, де воротар опанував м'ячем.

59. Коли воротарський кидок вважається виконаним?

- А) коли м'яч відірвався від руки воротаря;
- Б) по свистку судді;
- В) коли м'яч перетнув лінію воротарського майданчика.

Правило VI. Площа воріт.

60. Чи може хтось із польових гравців перебувати у площі воротаря?

- А) можуть захисники;
- Б) не може ніхто, крім воротаря;
- В) можуть нападники під час 7-метрового кидка.

61. Після кидка атакуючого, м'яч від перекладини торкнувся стелі над площею воріт. Яке рішення має ухвалити суддя?

- А) призначити введення м'яча у гру воротарем;
- Б) призначити введення м'яча в гру з бічної лінії гравцями команди, що захищається;
- В) призначити виконання вільного кидка гравцями атакуючої команди.

62. Чи може гравець з м'ячем наступати на лінію воротарської площі?

- А) може;
- Б) може захисник;
- В) не може.

63. У якому разі заступ у зону воротаря не карається?

- А) після виконання кидка атакуючим, якщо він не завадив захисту воріт;
- Б) якщо гравець не зайшов у зону, а наступив на лінію;
- В) завжди карається.

64. Чи можна гравцям торкатися м'яча, що лежить або котиться зоною воротаря?

- А) не можна;
- Б) можна;
- В) можна, якщо м'яч відскочив від штанги.

65. Чи порушує правила гравець, який «чисто» вибив м'яч з рук воротаря, який перебуває у своїй зоні?

- А) порушує;
- Б) не порушує, якщо воротар тримав м'яч в одній руці;
- В) не порушує, якщо до воротаря м'яч відскочив від захисників.

66. Коли м'яч, який котиться, вважається таким, що залишив площу воротаря?

- А) коли він знаходиться на лінії;

- Б) коли повністю перетнув лінію;
- В) коли більшість м'яча знаходиться за лінією.

67. Чи дозволяється гравцям ловити або добивати м'яч, що знаходиться в повітрі над площею воротаря?

- А) не дозволяється;
- Б) дозволяється;
- В) дозволяється, якщо м'яч відскочив від воротаря.

68. Чи зараховується гол, якщо воротар опанував м'яч в своїй площі воріт і закинув його у ворота суперника?

- А) зараховується;
- Б) не зараховується;
- В) зараховується, якщо воротар виконав не більше 3 кроків.

69. Чи зараховується гол, який воротар закинув у власні ворота при виконанні кидка воротаря?

- А) зараховується;
- Б) зараховується, якщо воротар виконав не більше 3-х кроків;
- В) не зараховується, оскільки не виконано введення м'яча у гру.

70. Чи дозволяється передавати м'яч воротарю своєї команди, який знаходиться в площі воротаря?

- А) дозволяється;
- Б) дозволяється, якщо команда грає у меншості;
- В) не дозволяється.

71. Як карається гравець, який виконав передачу м'яча своєму воротареві в зону воротаря?

- А) 2-х хвилинним видаленням;
- Б) 7-ми метровим штрафним кидком;
- В) вільним кидком.

72. Чи може атакуючий гравець вистрибувати в зону воротаря, якщо він відштовхується за зоною?

- А) може без м'яча;
- Б) не може;
- В) може.

73. Чи може гравець виконувати ведення м'яча по зоні воротаря, перебуваючи за зоною?

- А) може, якщо він захисник;
- Б) не може;
- В) може будь-який гравець.

74. Як карається атакуюча команда, гравець якої заступив у площу воротаря з м'ячем?

- А) обов'язковим введенням м'яча у гру воротарем;

- Б) введенням м'яча в гру бічним кидком команди, що захищається;
- В) вільним кидком одним з гравців команди, що захищається.

75. Якого кольору форму повинен мати воротар?

- А) чорну або білу;
- Б) відрізняючу за кольором від воротаря команди суперника;
- В) відрізняючу за кольором від польових гравців своєї команди та команди суперника.

Правило VII. Гра з м'ячем. Пасивна гра.

76. Якими частинами тіла можна торкатися м'яча польовим гравцем?

- А) лише руками;
- Б) руками та головою;
- В) будь-якою частиною тіла, за винятком гомілки та стопи.

77. Скільки кроків із м'ячем у руках може виконати гравець?

- А) 2 кроки;
- Б) 3 кроки;
- В) 4 кроки.

78. Гравець стрибає та ловить м'яч, приземлюється на 2 ноги одночасно. Потім він піднімає праву ногу, робить крок убік і підтягує ліву ногу. Скільки кроків зробив гравець?

- А) 1 крок;
- Б) 2 кроки;
- В) 3 кроки.

79. Коли крок вважається виконаним?

- А) коли гравець зрушив з місця одну ногу і приставив другу;
- Б) коли гравець відриває одну ногу від підлоги і знову ставить її на підлогу;
- В) коли гравець відриває від підлоги одну ногу двічі.

80. Чи буде помилкою, якщо гравець виконав три стрибки поштовхом двома ногами з одночасним приземленням на дві ноги?

- А) не буде;
- Б) буде помилкою;
- В) помилка, якщо гравець перебуває в половині поля суперника.

81. Чи буде помилкою, якщо гравець не відриваючи одну ногу від майданчика, виконав два кроки однією ногою вперед і тією самою ногою два кроки назад?

- А) не буде помилкою;
- Б) це помилка, оскільки гравець виконав чотири кроки;
- В) не буде помилкою, оскільки одна нога гравця залишалася на місці.

82. Чи є помилкою поперемінне ведення м'яча лівою та правою руками?

- А) помилка;

- Б) це не є помилкою;
- В) це помилка, тому що гравець виконав «подвійне ведення».

83. Чи буде помилкою, якщо гравець після ловлі м'яча виконав один або більше ударів об підлогу одночасно двома руками?

- А) це помилка, яка називається «подвійне ведення»;
- Б) не буде помилкою;
- В) не буде помилкою, якщо гравець при цьому виконав не більше 3-х кроків.

84. Чи можливе повторне ведення м'яча після торкання його іншим гравцем, стійок або перекладин воріт?

- А) можливо;
- Б) це буде порушенням правил;
- В) це подвійне ведення.

85. Скільки кроків може виконати гравець із веденням м'яча?

- А) три кроки;
- Б) необмежену кількість;
- В) шість кроків.

86. Чи є помилкою перекладання м'яча з однієї руки до іншої?

- А) це перенос м'яча;
- Б) це затримка м'яча;
- В) це не є помилкою.

87. Чи зробив гравець помилку, якщо він передав м'яч, стоячи на колінах?

- А) дозволяється передавати м'яч стоячи на колінах, сидячи та лежачи;
- Б) це помилка, м'яч можна передавати лише стоячи;
- В) дозволяється, якщо раніше гравець не виконував ведення.

88. Що потрібно зробити, якщо м'яч влучив у суддю?

- А) вільний кидок одним із гравців команди, яка не робила влучення;
- Б) вільний кидок гравцем команди, яка здійснила попадання в суддю;
- В) гра продовжується без зупинки.

89. Скільки часу нападаюча команда може володіти м'ячем?

- А) 45 с;
- Б) 60 с;
- В) необмежену кількість часу за активного нападу.

Правило VIII. Порушення та неспортивна поведінка.

90. Чи може гравець вибивати чи виривати м'яч з рук суперника?

- А) може;
- Б) не може;
- В) може, якщо гравець перебуває за лінією вільних кидків.

91. Чи можна охоплювати чи штовхати суперника?

- А) можна нападаючим;

- Б) можна захисникам;
- В) не можна нікому.

92. Як повинен бути покараний гравець, який своїми діями наразив на небезпеку здоров'я суперника?

- А) видалений на 5 хвилин;
- Б) видалений на 2 хвилини;
- В) дискваліфікований.

93. Як має бути покараний гравець, який «допустив» фізичне насильство у момент ігрового часу?

- А) дискваліфікований;
- Б) виключений з гри;
- В) видалений на 2 хвилини.

94. Чи можна використовувати тулуб під час виконання заслону?

- А) не можна;
- Б) можна, якщо він володіє м'ячем;
- В) можна у будь-якому випадку.

95. Яке покарання несе гравець або офіційна особа, яка припустилася серйозних проявів неспортивної поведінки?

- А) дискваліфікація;
- Б) вилучення на 2 хвилини;
- В) вилучення на 2 хвилини та 7-метровий штрафний кидок.

Правило ІХ. Взяття воріт.

96. Коли гол вважається закинутим?

- А) якщо м'яч лежить на лінії воріт;
- Б) якщо більшою половиною кола, м'яч перетнув лінію воріт;
- В) коли м'яч повністю перетнув лінію воріт.

97. Чи зараховується гол, якщо гравець команди, що захищається, допускає порушення правил у момент польоту м'яча в ворота?

- А) не зараховується, має бути призначений 7 метровий кидок;
- Б) зараховується;
- В) не зараховується, якщо захисник зайшов у площу воротаря.

98. Чи буде зарахований гол, якщо особа яка не бере участь у грі (наприклад, глядач) не допускає влучення м'яча у ворота?

- А) буде, як скаже головний суддя;
- Б) буде, якщо суддя впевнений, що м'яч влучив би у ворота;
- В) не буде.

99. Чи буде зарахований гол, якщо гравець виконує кидок по власним воротам?

- А) не буде, призначається вільний кидок;

- Б) буде;
- В) не буде, гравець, що виконував кидок видаляється на 2 хвилини.

100. У яких випадках гол, який було зараховано, може бути скасовано?
А) за рішенням головного судді;
Б) не може;
В) може, якщо суддя не дав свисток на виконання початкового кидка.

101. Коли змінюється рахунок на табло?
А) коли м'яч перетнув лінію воріт;
Б) щойно судді зафіксували гол;
В) по свистку судді на початковий кидок.

102. Чи завжди зараховується м'яч, який повністю перетнув лінію воріт?
А) завжди зараховується;
Б) зараховується лише після кидка нападаючої команди;
В) зараховується, якщо гравець чи його партнери не порушили правила.

103. Який результат зустрічі записується до протоколу, якщо команда суперників не з'явилася на гру?
А) призначається перегравання;
Б) записується 0:10;
В) результат зустрічі визначається головним суддею.

104. Чи зараховується гол команди суперника, якщо при виконанні воротарського кидка м'яч влучив у ворота, за умови, що м'яч не залишив межі поля?
А) призначається 7-метровий штрафний кидок;
Б) зараховується;
В) не зараховується.

Правило X. Початковий кидок.

105. З якого місця виконується початковий кидок?
А) з площі воротаря;
Б) з центру площадки;
В) за рішенням судді.

106. Яка команда виконує початковий кидок на початку другого тайму?
А) яка виграє жеребкування;
Б) команда, яка володіла м'ячем наприкінці першого тайму;
В) команда, яка не мала початкового кидка на початку гри.

107. Коли відбувається початковий кидок?
А) на початку першого тайму;
Б) на початку гри та другого тайму;
В) на початку першого та другого тайму та після взяття воріт.

108. Як повинні розташовуватись гравці команди, яка виконує початковий кидок?
А) довільно;

- Б) не повинні перебувати в зоні вільних кидків;
- В) не повинні перетинати центральну лінію до свистка судді.

109. Де повинні знаходитися гравці атакуючої команди після взяття воріт супротивника, під час виконання початкового кидка?

- А) на своїй половині;
- Б) можуть залишатися по обидва боки майданчика;
- В) на 9-метровій лінії.

110. Чи зараховується гол, закинутий безпосередньо з початкового кидка на початку першого та другого таймів?

- А) зараховується, якщо гравці команди, яка повинна захищатися, всі перейшли на свою половину поля;
- Б) не зараховується;
- В) зараховується у будь-якому випадку.

111. Як повинен вчинити суддя, якщо гравець команди, яка виконує початковий кидок, до свистка перетнув центральну лінію?

- А) повернути гравців на місце та повторно виконати початковий кидок;
- Б) гра продовжується;
- В) вільний кидок на користь команди-суперниці.

Правило XI. Кидок з бічної лінії.

112. У яких випадках призначається бічний кидок?

- А) коли м'яч перетнув бічну або лицьову лінію;
- Б) коли м'яч перетнув бічну лінію або торкнувся стороннього предмета над майданчиком;
- В) коли м'яч залишив межі майданчика від захисника.

113. Чи потрібний свисток судді для виконання бічного кидка?

- А) необхідний;
- Б) не потрібен;
- В) потрібен, якщо бічний кидок виконують гравці команди що захищалася.

114. Чи може гравець, який виконує бічний кидок знаходитись за межами майданчика?

- А) не може, тому що гравець використовує простір за межами майданчика;
- Б) може на стороні суперника;
- В) може на своїй половині поля.

115. Як повинен розміщуватись гравець, який виконує бічний кидок?

- А) за бічною лінією;
- Б) за межами майданчика;
- В) стоячи однією ногою на бічній лінії, у місці перетину м'яча цієї лінії.

116. Де повинні знаходитися гравці команди суперника при виконанні бокового кидка?

- А) довільно;

- Б) за 9-ти метровою лінією своєї команди;
- В) не ближче 3-х метрів від гравця, який виконує кидок.

117. Як має вчинити суддя, якщо бічний кидок виконано не з того місця?

- А) повторити кидок;
- Б) продовжити гру;
- В) дати попередження гравцеві, який виконував кидок.

118. Чи порушив правила гравець, який виконував бічний кидок у стрибку?

- А) не порушив, якщо виконав кидок з місця;
- Б) порушив;
- В) не порушив, бічний кидок виконується довільно.

119. Чи зараховується м'яч, закинаний безпосередньо після виконання бокового кидка?

- А) зараховується;
- Б) не зараховується;
- В) зараховується, якщо гравець перебував поза майданчиком.

120. Чи можна вдарити м'яч об майданчик та зловити його гравцю який виконує бічний кидок?

- А) можна до свистка судді;
- Б) не можна;
- В) можна за межами майданчика.

121. Як повинен вчинити суддя, якщо бічний кидок виконано не правильно?

- А) повторити кидок;
- Б) попередити гравця, що виконує кидок;
- В) віддати м'яч команді суперника.

122. Яким жестом суддя має показати призначення бічного кидка?

- А) показуючи однією рукою на місце, де м'яч перетнув бічну лінію;
- Б) спрямовуючи обидві руки вперед у напрямку воріт команди, від якої м'яч вийшов за межі майданчика;
- В) показуючи рукою на гравця, від якого м'яч залишив поле.

Правило XII. Кидок воротаря.

123. З якого місця виконується кидок воротаря?

- А) через лицьову лінію;
- Б) з лінії воріт;
- В) з площі воротаря.

124. Коли кидок від воріт вважається виконаним?

- А) коли м'яч відірвався від руки воротаря;
- Б) коли м'яч повністю перетнув лінію площі воротаря;
- В) коли м'ячем опанує польовий гравець.

125. Чи потрібен свисток для виконання кидка воротаря?

- А) потрібен;

- Б) не потрібен;
- В) на розсуд судді.

126. У яких випадках виконується кидок воротаря?

- А) коли м'ячем опанує воротар у площі воріт;
- Б) коли м'яч перетнув лицьову лінію від будь-якого польового гравця;
- В) коли м'яч від воротаря пішов за лицьову лінію або він оволодів ним у площі воріт, коли м'яч перетнув лицьову лінію після кидка нападаючого, не торкнувшись захисника, коли нападник заступив в площу воротаря.

127. Де повинні бути гравці іншої команди, при кидку воротаря?

- А) не ближче 3-х метрів від воротаря;
- Б) за 9-метровою лінією;
- В) безпосередньо за лінією площі воріт.

128. Чи може голкіпер знову торкатися м'яча після виконання кидка воротаря?

- А) може, якщо м'яч повністю перетнув лінію воріт;
- Б) не може, доки до нього не торкнеться інший гравець;
- В) може за 9-метровою лінією.

129. Як має вчинити суддя, якщо воротар здійснив кидок від воріт не з площі воротаря?

- А) повторити кидок;
- Б) попередити воротаря;
- В) передати м'яч іншій команді.

130. Скільки часу приділяється на виконання кидка від воріт?

- А) 3 сек;
- Б) 5 сек;
- В) час виконання не обмежується.

131. Чи зараховується гол, закинутий в власні ворота безпосередньо після кидка від воріт?

- А) зараховується, якщо м'яч у грі;
- Б) не зараховується;
- В) зараховується, якщо кидок по воротах виконаний з-за 9-ти метрової лінії.

132. Як повинен вчинити суддя, якщо під час виконання кидка від воріт воротар закинув м'яч у ворота?

- А) зарахувати гол;
- Б) повторити кидок;
- В) передати м'яч іншій команді.

133. В якому разі суддя повинен дати свисток при виконанні кидка від воріт?

- А) якщо кидок виконується не з площі воротаря або затримки часу воротарем;
- Б) якщо перед цим була зупинка часу;
- В) у всіх випадках.

Правило XIII. Вільний кидок.

134. З якого місця виконується вільний кидок?

- А) з місця порушення, але не ближче 3-х метрів від площі воротаря команди, що захищається;
- Б) із центральної лінії;
- В) між 6-ти та 9-ти метровими лініями.

135. Чи потрібний свисток на виконання вільного кидка?

- А) потрібен, якщо кидок виконують польові гравці;
- Б) потрібен, якщо була помилка польового гравця пов'язана із заступом у площу воротаря;
- В) потрібен, якщо перед цим була зупинка часу.

136. Як повинен вчинити гравець, який володіє м'ячем, якщо проти команди призначено вільний кидок?

- А) віддати м'яч судді;
- Б) покласти м'яч на майданчик;
- В) покотити м'яч у бік воріт суперника.

137. Чи може вільний кидок виконуватись із площі воротаря?

- А) може, якщо нападник заступив у площу воріт;
- Б) може, якщо правила порушив воротар;
- В) не може ніколи.

138. Чи може гравець, готовий до виконання вільного кидка, покласти м'яч на майданчик чи вдарити ним до майданчика?

- А) може, після свистка судді;
- Б) не може;
- В) може на своїй половині поля.

139. Чи можуть гравці нападаючої команди перетинати лінію вільних кидків до виконання вільного кидка?

- А) не можуть;
- Б) можуть після свистка судді;
- В) можуть у будь-якому випадку.

140. Як повинні вчинити судді, якщо гравці нападаючої команди знаходяться між лінією вільних кидків та лінією воротаря під час виконання вільного кидка?

- А) видалити гравця, який у цьому місці;
- Б) скоригувати становище гравців;
- В) передати м'яч іншій команді.

141. Де повинні перебувати гравці, команди що захищається при виконанні вільного кидка?

- А) на своїй половині поля;
- Б) не менше 3-х метрів від гравця, який виконує кидок;
- В) між 6-ти та 9-ти метровою лінією.

142. Коли вільний кидок вважається виконаним?

- А) після свистка судді;
- Б) коли м'яч торкнувся іншого гравця;
- В) коли м'яч відокремився від руки гравця, який виконує кидок.

143. Чи можуть гравці команди, що захищається, перебувати на 6-ти метровій лінії під час виконання вільного кидка?

- А) не можуть;
- Б) можуть, якщо відстань не менше 3-х метрів до виконуючого вільний кидок;
- В) можуть у будь-якому випадку.

144. Чи зараховується м'яч, закинтий безпосередньо з вільного кидка?

- А) не зараховується;
- Б) зараховується;
- В) не зараховується, якщо кидок виконано без свистка судді.

145. Як повинен вчинити суддя, якщо вільний кидок виконаний не з місця порушення?

- А) повторити кидок, але з місця порушення;
- Б) передати м'яч іншій команді;
- В) видалити гравця, який виконував кидок на 2 хв.

Правило XIV. Семиметровий штрафний кидок.

146. За що призначається 7-метровий кидок?

- А) неспортивна поведінка;
- Б) груба гра проти суперника, що загрожує його здоров'ю за явної можливості забити гол;
- В) зірвано атаку у центрі поля.

147. Як повинен вчинити суддя, якщо під час явної гольової ситуації лунає сторонній свисток і гравець зупиняється?

- А) передати м'яч іншій команді;
- Б) призначити вільний кидок у бік команди, куди була спрямована атака;
- В) призначити 7- метровий кидок.

148. Чи потрібний свисток на виконання 7-метрового кидка?

- А) не потрібен, якщо не було зупинки часу;
- Б) потрібен, якщо видалення;
- В) потрібен у будь-якому випадку.

149. Де знаходяться гравці, які не беруть участі у виконанні 7-ми метрового кидка?

- А) не ближче 5-ти метрів від виконуючого кидок;
- Б) на центральній лінії;
- В) за лінією вільних кидків, але не ближче 3-х метрів від 7-метрової лінії.

150. Як повинен вчинити суддя, якщо під час виконання 7-метрового кидка, гравець команди, що захищається, увійшов у зону вільних кидків?

- А) видалити цього гравця та призначити кидок воротаря, якщо гола не було;
- Б) зарахувати гол чи призначити повторний кидок, якщо гола не було;
- В) продовжити гру по ситуації, якщо гравець, що увійшов, не заважав виконання кидка.

151. Чи дозволено заміну воротарів перед виконанням 7-метрового кидка?

- А) не дозволяється;
- Б) дозволяється, якщо гравець, який виконує кидок не готовий до його виконання;
- В) не дозволяється, якщо правила порушив сам воротар.

152. Чи залежить призначення 7-метрового кидка від місця та відстані до воріт?

- А) не залежить;
- Б) 7-метровий призначається тільки якщо порушення було в зоні вільних кидків;
- В) 7-метровий кидок може бути призначений лише за порушення на половині поля команди, що захищається.

153. Чи можете гравець, який виконує 7-метровий кидок, переступати лінію семиметрових кидків?

- А) може, якщо кидок потім виконується у стрибку;
- Б) може, якщо переступив лінію не всією стопою;
- В) не може.

154. Коли 7-метровий кидок вважається виконаним?

- А) коли м'яч всім колом перетне лінію 7-метрових кидків;
- Б) коли після кидка м'яч опиниться у зоні воротаря;
- В) коли м'яч відокремився від руки, гравця що кидає.

155. Чи зараховується м'яч, закинтий після 7-метрового кидка, якщо його забив гравець, час вилучення якого не закінчився?

- А) зараховується, якщо заміна була зроблена правильно;
- Б) необхідно повторити кидок та повторно видалити порушника;
- В) зараховується гол, але гравець який порушив правила дискваліфіковується.

156. Де повинен бути воротар під час виконання 7- метрового кидка?

- А) на лінії воріт;
- Б) довільно, але стояти на місці;
- В) не далі за 4- метрову лінію.

157. Чи порушує правила воротар, якщо під час виконання 7-метрового кидка він рухається?

- А) не порушує, воротар може рухатися у будь-якому напрямку;
- Б) не порушує, якщо не рухається вперед;
- В) до свистка судді воротар не може рухатися.

158. Коли гравцям дозволяється торкатися або переступати лінію вільних кидків при виконанні 7-метрового кидка?

- А) після свистка судді;
- Б) після торкання м'яча воротарем;
- В) після того, коли м'яч відокремився від руки кидаючого гравця.

Правило XV. Загальні рекомендації щодо виконання кидків.

159. Де повинен бути м'яч перед виконанням кидків?

- А) на підлозі;
- Б) в руках гравця;
- В) в судді.

160. Чи обмежується час виконання кидків?

- А) після свистка судді гравець повинен виконати кидок протягом 3 с;
- Б) час на виконання кидків не обмежується;
- В) після того, як гравець прийняв правильне положення для кидка, йому відводиться 5 с для виконання кидка.

161. Який із кидків може виконуватись у стрибку?

- А) початковий та вільний;
- Б) 7-метровий;
- В) кидок воротаря.

162. Який із кидків не можна виконувати без свистка судді?

- А) початковий та бічний;
- Б) 7-ми метровий та вільний;
- В) початковий та 7-ми метровий.

163. Коли кидок вважається виконаним?

- А) коли відокремився від руки гравця;
- Б) коли торкнувся іншого гравця;
- В) через 3 с після свистка судді.

164. Чи може гравець, який виконує кидок, знову торкатися м'яча після виконання кидка?

- А) може після бічного кидка;
- Б) може після початкового кидка;
- В) не може ні за яких кидків.

165. Після якого з кидків гол не може бути зарахований?

- А) після бічного кидка;
- Б) після початкового кидка;
- В) після кидка воротаря в свої ворота при виконанні кидка від воріт, якщо він перед цим вийшов за лицьову лінію.

166. Яке рішення мають ухвалити судді, якщо гравець затримує виконання кидка?

- А) попередити гравця;

- Б) видалити гравця;
- В) через 3 сек. після свистка передати м'яч іншій команді.

167. Яке рішення мають ухвалити судді, якщо гравець команди, що захищається, заважає кидку?

- А) гравець отримує попередження, а у другому випадку видаляється;
- Б) суддя повинен показати гравцеві, де він має бути;
- В) дати можливість гравцеві на виконання кидка більше 3 сек.

168. У яких випадках судді можуть не виправляти неправильне розташування гравців команди, що захищається?

- А) якщо захисник знаходиться за спиною виконуючого кидок;
- Б) якщо це не завдає шкоди нападаючій команді;
- В) якщо кидок проводиться із зони вільних кидків.

Правило XVI. Покарання.

169. За яке порушення може бути винесене попередження?

- А) порушення правил стосовно суперника;
- Б) за не правильну заміну;
- В) за не правильне виконання кидка.

170. Яким жестом суддя інформує гравця про його попередження?

- А) підняттям догори червоної картки;
- Б) піднятими догори схрещених рук;
- В) підняттям догори жовтої картки.

171. Скільки попереджень може отримати гравець?

- А) по одному у кожному таймі;
- Б) одне, наступне видалення;
- В) залежно від порушення.

172. Скільки попереджень можуть отримати офіційні особи однієї команди?

- А) кожний по одному;
- Б) разом не більше одного попередження;
- В) два у першому таймі та два у другому.

173. Чи офіційний представник може бути видалений на 2 хвилини?

- А) не може;
- Б) може тільки офіційний представник А;
- В) може будь-який, і команда грає в меншості.

174. Скільки видалень може мати гравець протягом гри?

- А) два;
- Б) три;
- В) по 2 у кожному таймі.

175. Чи можна замінити видаленого гравця на іншого, якщо 2 хвилини закінчилося?

- А) можна, якщо гравець не був дискваліфікований;

- Б) можна, якщо гравець має третє видалення;
- В) можна, якщо гравець не покараний виключенням з гри.

176. Коли починається відлік часу видалення?

- А) після виходу гравця за межі майданчика;
- Б) після жесту судді про вилучення гравця;
- В) після свистка про продовження гри.

177. Під час видалення гравця була зупинка гри, чи входить цей час до часу видалення?

- А) не входить;
- Б) входить, крім тайм-ауту;
- В) входить у будь-якому випадку.

178. Чи повинен суддя зупинити час гри, коли він видаляє гравця?

- А) повинен, якщо це друге видалення;
- Б) повинен, якщо цей гравець видаляється за грубу гру;
- В) повинен у будь-якому випадку.

179. Як має вчинити суддя, якщо перший тайм закінчився, а час видалення ні?

- А) з другого тайму гравець може брати участь у грі;
- Б) гравець може взяти участь у грі, тільки якщо він був вилучений у грі наприкінці другого тайму, а доведеться грати додатковий час;
- В) час видалення переноситься на другий тайм у будь-якому випадку.

180. Як повинен вчинити суддя, якщо один гравець отримує три рази 2-х хвилинне видалення?

- А) дискваліфікувати цього гравця;
- Б) видалити ще одного гравця;
- В) призначити 7- метровий кидок.

181. Яким жестом суддя інформує гравця, що від дискваліфіковується?

- А) підняттям догори жовтої картки;
- Б) підняттями догори схрещення рук;
- В) підняттям догори червоної картки.

182. Чи правильно діяв суддя, який дискваліфікував гравця, який поставив підніжку супернику?

- А) не правильно, якщо це вперше, то гравець попереджається;
- Б) гравець має бути вилучений на 2 хв.;
- В) правильно, оскільки це порушення може завдати шкоди здоров'ю.

183. Чи може бути видалений на 2 хв лікар команди:

- А) не може;
- Б) може, якщо він без дозволу судді вийшов на майданчик для надання допомоги гравцеві;
- В) видалений може бути будь-який офіційний представник, занесений в протокол.

184. Якщо офіційний представник отримує 2-х хвилинне видалення, чи повинен він залишати лаву запасних?

- А) він має на 2 хв піднятися на трибуну;
- Б) не повинен, але майданчик залишити повинен один гравець;
- В) він може бути на лавці, але не повинен керувати грою команди.

185. Яке покарання має команда, якщо гравець отримує «виключення з гри»?

- А) команда 2 хв грає у меншості;
- Б) команда 5 хв грає в меншості;
- В) команда грає у меншості до кінця гри.

186. Як повинен діяти суддя, якщо гравець винен у більш ніж одному порушенні одночасно?

- А) гравець карається одним покаранням, але суворішим;
- Б) суддя має покарати всі порушення;
- В) суддя повинен покарати 2-х гравців.

Правило XVII. Судді.

187. Скільки суддів призначається для проведення гри?

- А) один суддя в полі;
- Б) два судді в полі;
- В) один в полі та два на бічних лініях.

188. Чи має хтось із суддів у полі перевагу у прийнятті рішень?

- А) суддя, що перебуває на лицьовій лінії;
- Б) суддя, що в полі;
- В) обидва судді мають рівні права.

189. Що входить до обов'язків судді перед початком гри?

- А) перевірити протокол гри;
- Б) перевірити склад суддівської колегії;
- В) перевірити стан майданчика, воріт, м'ячів.

190. Хто повинен проводити жеребкування перед початком гри?

- А) головний суддя;
- Б) суддя-секретар;
- В) один із суддів у полі в присутності іншого.

191. За свистом якого судді починається гра?

- А) по свистку головного судді;
- Б) за свистком судді-секундометриста;
- В) по свистку судді, що у полі.

192. Як діяти у випадку, якщо один із суддів вибуває з гри?

- А) припинити гру та перенести її на інший термін;
- Б) другим суддею виходить головний суддя;
- В) другий суддя продовжує гру один.

193. Як повинні вчинити судді, якщо вони фіксують порушення правил, але їхні думки різні за строгістю?

- А) вирішальна думка судді в полі;
- Б) вирішальна думка судді, який знаходиться ближче;
- В) приймається більш суворе покарання.

194. Який із суддів відповідає за рахунок голів?

- А) суддя в полі;
- Б) суддя на лицьовій лінії;
- В) обидва судді.

195. Як судді в полі фіксують покарання гравців?

- А) інформують головного суддю;
- Б) інформують секретаря та роблять позначку у своїй картці;
- В) не інформують нікого.

196. Чи може хтось скасувати рішення суддів в полі?

- А) головний суддя;
- Б) ніхто не може;
- В) суддя-секретар.

197. Хто має право звертатися до суддів під час гри?

- А) капітан команди;
- Б) гравець, який порушив правила;
- В) офіційний представник А.

198. Який колір форми має бути у суддів?

- А) чорний;
- Б) відмінний від кольору обох команд;
- В) жовтий чи червоний.

Правило XVIII. Секретар та секундометрист.

199. Що входить до обов'язків секретаря перед грою?

- А) перевірити форму гравців;
- Б) перевірити на лавці запасних і всіх заявлених гравців;
- В) перевірити правильність заповнення протоколу і співвідношення номерів гравців з їхніми прізвищами.

200. Що входить в обов'язки секретаря під час гри?

- А) фіксувати помилки суддів;
- Б) правильність проведення заміни;
- В) вести протокол гри.

201. Хто з суддів контролює правильність заміни?

- А) головний суддя;
- Б) судді в полі;
- В) суддя-секундометрист.

202. Коли суддя-секундометрист повинен включити секундомір?

- А) після привітання команд;
- Б) по свистку судді в полі;
- В) після виходу команд на поле.

В запропонованій таблиці 1.2 подаються номери варіантів і номери запитань які попали в кожний з варіантів. Всього 10 варіантів по 20 запитань в кожному.

Таблиця 1.2

Номери варіантів і номери контрольних запитань.

№ запитання	Варіанти №									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	21	41	61	81	101	121	141	161	181
2	2	22	42	62	82	102	122	142	162	182
3	3	23	43	63	83	103	123	143	163	183
4	4	24	44	64	84	104	124	144	164	184
5	5	25	45	65	85	105	125	145	165	185
6	6	26	46	66	86	106	126	146	166	186
7	7	27	47	67	87	107	127	147	167	187
8	8	28	48	68	88	108	128	148	168	188
9	9	29	49	69	89	109	129	149	169	189
10	10	30	50	70	90	110	130	150	170	190
11	11	31	51	71	91	111	131	151	171	191
12	12	32	52	72	92	112	132	152	172	192
13	13	33	53	73	93	113	133	153	173	193
14	14	34	54	74	94	114	134	154	174	194
15	15	35	55	75	95	115	135	155	175	195
16	16	36	56	76	96	116	136	156	176	196
17	17	37	57	77	97	117	137	157	177	197
18	18	38	58	78	98	118	138	158	178	198
19	19	39	59	79	99	119	139	159	179	199
20	20	40	60	80	100	120	140	160	180	200

Пам'ятка екзаменатору:

- 19–20 правильних відповідей – 5;
- 17–18 правильних відповідей – 4;
- 15–16 правильних відповідей – 3;
- Менше 14 правильних відповідей – 2.

В таблиці 1.3 запропоновані правильні відповіді на поставлені запитання.

Правильні відповіді на запитання

№	Правильна відповідь	№	Правильна відповідь	№	Правильна відповідь	№	Правильна відповідь	№	Правильна відповідь
1	В	41	В	81	Б	121	А	161	В
2	Б	42	В	82	Б	122	Б	162	В
3	Б	43	В	83	А	123	В	163	А
4	Б	44	А	84	А	124	Б	164	В
5	Б	45	В	85	Б	125	Б	165	В
6	В	46	Б	86	В	126	В	166	В
7	А	47	В	87	А	127	В	167	А
8	Б	48	В	88	В	128	Б	168	Б
9	А	49	Б	89	В	129	А	169	А
10	Б	50	Б	90	Б	130	В	170	В
11	В	51	А	91	В	131	А	171	Б
12	Б	52	В	92	В	132	Б	172	Б
13	А	53	А	93	Б	133	В	173	В
14	Б	54	А	94	В	134	А	174	Б
15	Б	55	Б	95	А	135	В	175	В
16	Б	56	Б	96	В	136	Б	176	В
17	А	57	А	97	Б	137	В	177	А
18	В	58	В	98	Б	138	Б	178	В
19	Б	59	В	99	Б	139	А	179	В
20	В	60	Б	100	В	140	Б	180	А
21	Б	61	Б	101	Б	141	Б	181	В
22	Б	62	В	102	В	142	В	182	В
23	А	63	А	103	Б	143	В	183	В
24	А	64	А	104	Б	144	Б	184	Б
25	Б	65	А	105	Б	145	А	185	В
26	В	66	Б	106	В	146	Б	186	А
27	В	67	Б	107	В	147	В	187	Б
28	В	68	А	108	В	148	В	188	В
29	В	69	В	109	Б	149	В	189	В
30	В	70	В	110	В	150	Б	190	В
31	А	71	В	111	А	151	Б	191	В
32	Б	72	В	112	Б	152	А	192	В
33	В	73	В	113	Б	153	В	193	В
34	В	74	А	114	А	154	В	194	В
35	А	75	В	115	В	155	Б	195	Б
36	В	76	В	116	В	156	В	196	Б
37	В	77	А,Б	117	А	157	А	197	В
38	В	78	А	118	Б	158	В	198	Б
39	В	79	Б	119	А	159	Б	199	В
40	Б	80	А	120	Б	160	А	200	В
								201	В
								202	Б

РОЗДІЛ II. ПІДГОТОВКА ТА ПЕРЕПІДГОТОВКА СУДДІВ

2.1. Програма підготовки та перепідготовки кваліфікованих суддів з гандболу

Організація занять із підготовки та перепідготовки суддів з гандболу – перспективний напрямок фізкультурно-спортивної роботи.

У процесі занять судді набувають організаторських навичок, долучаються до систематичної роботи над підвищенням своєї кваліфікації.

Заняття та подальша практична робота судді з суддівства змагань – основні умови для професійного зростання судді від початківця до судді міжнародної категорії. Такі заняття, як правило, організуються у трьох видах:

– як короткочасні (залежно від використаних днів) і можуть бути одноденними, дводенними і більше, по 6–8 год. щоденних занять. Такі заняття зазвичай проводять: в цілому з усіма суддями колегії; з групами суддів, які мали раніше достатній досвід суддівства; з групами суддів за їх цільової підготовки (головних суддів, секретарів тощо), на них вивчаються останні зміни офіційних правил гандболу, та методичні рекомендації що до їх застосування при суддівстві змагань. На них можуть проводитися показові та залікові перевірки суддів (всіх або окремих категорій) що до заздалегідь спланованих для контролю запитань;

– у разі необхідності оперативного доведення останніх змін правил змагань, при суддівстві конкретних змагань;

– основною формою теоретичної та методичної підготовки суддів з гандболу є семінари, що проводяться за встановленими планами, затвердженими відповідними колегіями суддів чи іншими відповідальними структурами.

Так, наприклад, семінари теоретичної та методичної підготовки суддів, розраховані на річний період проведення (з жовтня по травень), рекомендується проводити не рідше одного разу на місяць по 1–4 год у зручній для тих, хто займається час. При цьому загальна кількість годин даних семінарів становитиме відповідно 8 год.; 16 год.; 24 год.; 32 год. Базова структура повинна включати 32 навчальні години. План конкретного семінару з теоретичної підготовки суддів розробляється виходячи з його завдань, часу, відведеного на нього та рівня підготовленості суддів, що становлять групу. Цей план, як правило, складається з двох розділів: теоретичного та методичного. В кожен розділ включають основні питання та кількість навчального часу, що відводиться на їх вивчення. На заняттях під контролем керівника слухачі вивчають питання розвитку гандболу, техніко-тактичної підготовки гравців та команд з гандболу, правил змагань з гандболу, методичних рекомендацій та коментарів що до застосування правил змагань з гандболу. Заняття з теорії та питань методики проводяться у формі лекцій, бесід та обміну думками з тлумаченням вивчаючого матеріалу. Практику судді проходять на суддівстві конкретних змагань по мірі вивчення відповідних знань та досвіду суддівства.

Змістом занять семінару є:

– лекції на яких повідомляються основні теоретичні відомості по кожній темі і формується база знань;

– методичні заняття, що проводяться для закріплення отриманих знань у вигляді аналізу документів (наприклад, протоколу зустрічі двох команд, перегляду відеозаписів ігор то що) внаслідок чого формується база вмінь;

– практичні заняття, що проводяться при суддівстві конкретних змагань (не менше трьох ігор), у яких формується база навичок.

Наприкінці семінару проводиться екзамен по основних темах (таблиця 2.1), який визначає рівень професійної підготовленості судді.

Таблиця 2.1

Типовий навчальний план занять по підготовці (перепідготовці) суддів з гандболу

№ п/п	Теми занять	Форми занять			Залік	Всього годин
		Лекції	Методика	Практика		
1	Історичний огляд розвитку гандболу	2	–	–	–	2
2	Організаційна структура діяльності суддівських колегій	2	–	–	–	2
3	Організація і проведення змагань	2	4	6	1	13
4	Зміст ігрового процесу та об'єкти його регулювання суддею	4	2	2	0,5	8,5
5	Чинники успішної діяльності судді в ігровому процесі	2	2	2	0,5	6,5
6	Разом	12	8	10	2	32

Навчальна програма занять із підготовки (перепідготовки) суддів з гандболу

Тема № 1. Історичний огляд розвитку гандболу.

Лекція: виникнення та розвиток гандболу у світі та нашій країні. Характеристика сучасної гри та успіхи гандболістів України на міжнародних змаганнях. Коротка характеристика гандболу як засобу фізичного виховання.

Тема № 2. Організаційна структура діяльності суддівських колегій.

Лекція: організаційні структури федерації країни з керівництва колегіями суддів, регіональні колегії суддів, їх структура та зміст роботи. Характеристика суддівського корпусу країни та провідних регіонів, висування і порядок призначення суддів на змагання різного рівня.

Тема № 3. Організація та проведення змагань з гандболу.

Лекція 1: загальні принципи та методи організації змагань. Види змагань, способи проведення, календар змагань. Положення про змагання. Суддівська колегія змагань, документація змагань. Суддівська бригада на змаганнях: склад, права і обов'язки членів, характеристика діяльності.

Лекція 2: Нове трактування окремих правил змагань. Доповнення до правил змагань. Технічний звіт.

Методичне заняття: Аналіз та ведення протоколу змагань. Складання технічного звіту.

Методичне заняття: обговорення нових трактувань правил змагань та нових правил.

Тема № 4. Зміст ігрового процесу та об'єкти його регулювання суддею.

Лекція: Типові помилки гравців під час виконання технічних прийомів, вивчення їх виникнення та частота появи. Типові помилки гравців при виконанні тактичних дій у захисті та атаці, причини їх виникнення та частота появи.

Методичне заняття: аналіз помилок допущених суддями під час виконання суддівських обов'язків із відеозаписів ігор.

Тема № 5. Чинники успішної діяльності судді в ігровому процесі.

Лекція: Властивості особистості та механізм регуляції діяльності судді в ігровому процесі. Засоби та методи психологічної саморегуляції стану судді у конфліктних ситуаціях.

2.2 Управління процесом підготовки суддів.

Професійна підготовка суддів з гандболу – це складна динамічна проблема. Роль органу управління у ній виконує колегія суддів, а роль об'єктів управління – судді, що готуються.

У процесі управління можна виділити:

- управління самою підготовкою;
- управління діяльністю судді на змаганнях.

Планування – одна з основних функцій управління підготовкою суддів з гандболу. Воно включає не тільки зміст всього процесу підготовки (включаючи і суддівство в конкретних змаганнях), а й систему роботи керівників занять, що ведуть цю підготовку.

До змісту планування повинні входити такі заходи:

- аналіз стану підготовленості охоплених навчанням суддів;
- визначення складу учнів;
- вибір моделі спеціаліста – майбутнього арбітра (завдання кінцевого результату підготовки);
- визначення конкретних завдань підготовки;
- розробка процесу підготовки;
- визначення забезпечення підготовки.

До основних показників планування слід віднести:

- кількість днів і годин, що відводяться для підготовки, у тому числі відведених на кожен етап підготовки з розподілом часу на всі види підготовки;
- кількість часу, що відводиться на практичну підготовку;
- матеріальне та наукове забезпечення підготовки;
- нормативи та заходи контролю за всіма видами підготовки.

Слід зазначити, що планування необхідно вести як поточне (на рік), так і перспективне (до кількох років), орієнтуючись на вік реального і необхідного в перспективі контингенту суддів за різними категоріями з метою своєчасної підготовки резерву. Усі види планування мають враховувати календарі змагань з гандболу.

Найбільш доцільною є розробка планів на основі розрахованих на багато років основних підготовчих концепцій, які задають підготовку суддів вищої кваліфікації як єдине ціле.

Управління підготовкою суддів з гандболу має передбачати постійне внесення коректив у виконання планів.

Ефективність управління перебуває у прямій залежності від систематичності надходження своєчасної та якісної інформації, одержуваної у вигляді спостережень та оцінок, суддів з гандболу. І тут використовується контроль, як процес спрямований на забезпечення співпадінь підготовки суддів із плановим завданням, тобто. координацію дій складових частин системи підготовки для досягнення мети на основі одержуваної інформації.

Контроль діяльності судді в змагальному процесі, в основному, може здійснюватися за такими розділами:

- контроль за ставленням до змагання;
- контроль кваліфікаційної підготовки в діяльності.

Ставлення судді до змагань оцінюються до початку змагань, по ходу змагань та після закінчення. Критеріями оцінки може бути ступінь прояву ними дисципліни, активності, самоконтролю, бажання та ін.

Кваліфікаційна підготовка діяльності судді у змагальному процесі визначається головними судьями (інспекторами) змагань у виставлянні відповідних оцінок за кожну гру. Загальна оцінка судді за діяльність у процесі змагань повинна складатися з оцінок отриманих по всіх розділах контролю, які вносяться до звіту головного судді змагань з гандболу, доводиться самому судді та відповідній колегії суддів, до якої він належить.

2.3 Перелік питань та відповідей по правилам змагань при підготовці та перепідготовці суддів.

1. Які розміри має ігровий майданчик?
 - А) 40 м x 20 м;
 - Б) 42 м x 20 м;
 - В) 38 м x 18 м;
 - Г) довжина від 38 до 42 м, ширина від 18 до 22 м.
2. Яка висота та ширина гандбольних воріт?
 - А) 1.92 м x 2.92 м;
 - Б) 2.00 м x 3.00 м;
 - В) 2.05 м x 3.05 м;
 - Г) 2.08 м x 3.08 м.

3. Під час виконання кидка від воріт воротар команди А наступає ногою на лінію площі воріт. Яке рішення має ухвалити суддя?

- А) повторення кидка по свистку судді;
- Б) вільний 9-метровий кидок команди Б;
- В) 7-метровий кидок команди Б;
- Г) порушення немає. Гра продовжується.

4. М'яч лежить на лінії площі воріт команди Б. Гравець 7 команди А бере м'яч і хоче кинути по воротах, маючи явну нагоду забити гол. Гравці команди Б перешкоджають кидку з порушенням правил. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;
- Б) вільний кидок команди А;
- В) 7-метровий кидок команди А;
- Г) кидок від воріт команди Б.

5. Після свистка судді на виконання гравцем команди Б 7-метрового кидка воротар команди А наступає на лінію, що обмежує його вихід із воріт. Кидок гравця Б виконується повз ворота. Рішення?

- А) повторення кидка по свистку;
- Б) гола немає. Кидок від воріт команди А;
- В) поведінка воротаря А коректна. Гра продовжується.

6. Яку ширину повинна мати лінія воріт?

- А) 5 см;
- Б) 6 см;
- В) 8 см;
- Г) 10 см.

7. Незадовго до фінальної сирени гравець Б2, що знаходиться поблизу лінії площі воріт суперника, намагається виконати кидок по воротах. Захисники перешкоджають кидку з порушенням правил. На момент фінальної сирени м'яч ще знаходився в руках гравця Б2. Правильне рішення?

- А) кінець гри. Випадок – без наслідків;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) 7-метровий кидок команди Б;
- Г) кінець гри. Запис у ігровому протоколі.

8. Незадовго до закінчення першого тайму призначається 7-метровий кидок команди А. Гравець А9 влучає м'ячем в штангу. М'яч відбившись від штанги, вдаряється в спину воротаря команди Б, який вийшов з воріт приблизно на 3 м. і влучає в ворота. Сигнал з суддівського столика про закінчення першого тайму пролунав у той момент, коли м'яч, відбившись від штанги, летів у спину воротаря. Правильне рішення?

- А) гол;
- Б) повторення 7-метрового кидка;
- В) секундометрист повинен звернути увагу суддів в полі на необхідність повторення кидка;
- Г) кінець першого тайму. Жодних інших рішень.

9. Призначення 7-метрового кидка співпало з фінальною сиреною. Безпосередній результат цього кидка буде зафіксовано. Хто із суддів має подати сигнал про закінчення гри?

- А) суддя, записаний в ігровому протоколі першим;
- Б) будь-який із суддів;
- В) суддя в полі;
- Г) суддя біля воріт.

10. Коли починається гра?

- А) по свистку судді, записаного у протоколі першим;
- Б) в момент відриву м'яча від руки гравця;
- В) в момент запуску секундометристом секундоміра або у момент відліку часу на табло;
- Г) в момент свистка судді на введення м'яча з центру поля.

11. Як потрібно діяти за наявності світлового табло з лічильником часу?

- А) якщо обидві команди згодні, його можна не використовувати;
- Б) лічильник часу повинен показувати час від 0 до 30 або від 30 до 0, а секундометрист має подати фінальний сигнал;
- В) лічильник часу повинен показувати час від 0 до 30 та забезпечувати автоматичне подання фінального сигналу;
- Г) довірити секундометристу подати фінальний сигнал самостійно та поставити автоматичну подачу сигналу.

12. М'яч, відбитий воротарем А, котиться через лицьову лінію. Після цього відбувається автоматична подача фінальної сирени. Судді визначають, що цей сигнал прозвучав на 5хв раніше за визначений час. Так як гравці ще не покинули майданчик, гра продовжується:

- А) кидком від воріт;
- Б) 9-метровим кидком команди Б;
- В) кидком з центру поля командою А;
- Г) кидком від воріт по свистку судді.

13. Після спрацьовування автоматичного сигналу часу суддя визначає, що перша половина гри закінчилася на 1 хв раніше. Правильне рішення?

- А) 2-й тайм продовжується на 1 хв;
- Б) ця хвилина на час 2-го тайму не додається;
- В) Після перерви дограється одна хвилина першого тайму і після зміни воріт відбувається нормальний початок 2-го тайму;
- Г) гравці залишаються на майданчику і їм надається можливість дограти одну хвилину першого тайму.

14. Гравці команди А роблять кидок по воротах суперника. Воротар команди Б ловить м'яч. В цей момент звучить автоматична фінальна сирена. Делегат робить вказівку секундометристу, що до кінця гри залишилося ще 30 сек. Всі гравці знаходяться на майданчику. Як має бути продовжена гра?

- А) кидком від воріт команди Б;

- Б) вільним кидком команди Б після свистка судді;
- В) воротар команди Б вводить м'яч в гру кидком від воріт після свистка;
- Г) вільним кидком команди А.

15. В яку кількість кольорів може бути пофарбований ігровий м'яч?

- А) 1;
- Б) 2;
- В) 3;
- Г) довільну кількість.

16. Який із цих м'ячів мають обрати судді для гри чоловічих команд?

- А) коло 57 см, вага 450 гр;
- Б) коло 58 см, вага 400 гр;
- В) коло 59 см, вага 425 гр;
- Г) коло 60 см, вага 500 гр.

17. Який із цих м'ячів мають обрати судді для гри жіночих команд?

- А) коло 53 см, вага 350 гр;
- Б) коло 54 см, вага 300 гр;
- В) коло 55 см, вага 425 гр;
- Г) коло 56 см, вага 375 гр.

18. Незадовго до початку гри гравець А11 отримує травму і не може грати у цій грі. Правильне рішення?

- А) А11 не може бути замінений;
- Б) А11 може бути замінений на іншого гравця за згодою команди Б;
- В) А11 може бути замінений, на гравця якого потрібно записати в протоколі під № 11;
- Г) А11 може бути замінений, але гравець заміни не повинен грати під № 11.

19. Команда Б прибула на гру, маючи 5 гравців, при цьому воротар команди на початку гри був відсутній. Тренер команди Б поставив в ворота гравця № 5. Які можливості подальшого використання цього гравця в грі?

- А) гравець Б5 будь-якої миті може стати польовим гравцем, якщо він буде до цього за правилами замінений у воротах іншим гравцем;
- Б) гравець Б5 у цій грі вже не може стати польовим гравцем;
- В) гравець Б5 може грати польовим гравцем за згодою на це керівника команди А;
- Г) гравець Б5 може грати польовим гравцем після прибуття заявленого в протоколі воротаря.

20. Президент федерації сидить на лаві запасних своєї команди разом із двома охоронцями, тренером та масажистом. Які рішення мають бути прийняті?

- А) запасний воротар повинен стати позаду лави запасних;
- Б) президент федерації має залишити лаву запасних;
- В) офіційні особи повинні залишити лаву запасних;
- Г) лаву запасних повинні залишити всі, хто не записаний в протокол ігри.

21. Яка мінімальна кількість гравців до початку гри має бути записана в протокол гри та перебувати на ігровому майданчику?

- А) 5 гравців;
- Б) 4 польові гравці та воротар;
- В) 5 польових гравців та воротар;
- Г) 6 польових гравців.

22. Чотири варіанти: який гравець має право взяти участь у грі?

- А) внесений до протоколу та присутній на початок гри;
- Б) внесений до протоколу, але не присутній на початок гри;
- В) присутній на початок гри, але не внесений до протоколу;
- Г) який отримав від секундометриста дозвіл грати, але не внесений в протокол гри.

23. До початку гри в команді А присутні лише 6 гравців. Відразу після початку гри до зали прибувають відсутні гравці. Після перевдягання гравець А7 зразу вибігає на ігрове поле через зону заміни. А7 у протокол гри не записаний. Правильне рішення?

- А) дискваліфікація А7;
- Б) видалення А7 та запис в протоколі гри;
- В) робиться відповідний запис в протоколі гри та прізвище А7 вноситься до протоколу;
- Г) дискваліфікація А7 та видалення ще одного гравця команди А на 2 хв.

24. Під час контратаки команди А на ігровий майданчик вибігає зайвий гравець команди Б (гравець Б7) і перешкоджає гравцеві А5 використати явну гольову атаку. Правильне рішення?

- А) видалення гравця Б7 та вільний кидок команди А;
- Б) видалення гравця Б7 та 7-метровий кидок команди А;
- В) дискваліфікація гравця В7, 7-метровий кидок команди А та видалення ще одного гравця команди Б на 2 хв.;
- Г) видалення гравця Б7 до кінця гри, 7-метровий кидок команди А та видалення ще одного гравця команди Б на 2 хв.

25. Не заявлений на гру гравець А7 вибігає на ігровий майданчик і затримує гравця Б6, який володіє м'ячем, заважаючи завершити йому явну гольову атаку. Коректне рішення?

- А) видалення гравця А7 та вільний кидок команди Б;
- Б) дискваліфікація А7 та вільний кидок команди Б;
- В) дискваліфікація А7, вільний кидок команди Б та видалення ще одного гравця команди А на 2 хв.;
- Г) дискваліфікація А7, 7-метровий кидок команди Б та видалення ще одного гравця команди А на 2 хв.

26. Гравець Б14 вийшов на ігровий майданчик, правильно здійснивши заміну. Проте секундометрист дає свисток. Гравця під № 14 команди Б у протоколі гри немає. Контроль протоколу гри показав, що цей гравець записаний там під № 18. Правильне рішення?

- А) дискваліфікація гравця Б14. Гра триває вільним кидком відповідно до попередньої ігрової ситуації. Команда Б продовжує гру з 6-ма польовими гравцями;

- Б) вільний кидок команди А від суддівського столика;
- В) виправлення номера гравця в ігровому протоколі;
- Г) гра продовжується вільним кидком у відповідності з попередньою ігровою ситуацією. Запис у протоколі.

27. Гравець команди А, що запізнився на гру, вийшов на ігровий майданчик, не повідомивши секретареві про своє прибуття. Вихід цього гравця не вплинув на гру. Правильне рішення ?

- А) видалення гравця;
- Б) дискваліфікація гравця;
- В) дискваліфікація гравця. Команда А грає до кінця гри в меншості;
- Г) дискваліфікація гравця та видалення ще одного гравця команди А на 2 хв.

28. Гравець Б8, що спізнився на гру, вийшов на ігровий майданчик безпосередньо з роздягальні і зірвав явну гольову атаку суперника. Правильне рішення?

- А) 2-хвилинний штраф гравцю Б8 та 7-метровий кидок команди А;
- Б) дискваліфікація гравця Б8 та 7-метровий кидок команди А;
- В) 2-хвилинний штраф гравцю Б8 та вільний кидок команди А;
- Г) дискваліфікація гравця Б8 та вільний кидок команди А.

29. Коли дозволяється виходити на ігровий майданчик запасним гравцям та офіційним особам команди?

- А) під час перерви в грі;
- Б) під час перерви в грі з дозволу судді в полі;
- В) при травмі гравця;
- Г) за дозволом секундометриста.

30. Суддя зупиняє гру (тайм-аут) та видаляє гравця А2 втретє на 2 хв. В той час, коли за суддівським столиком секретар-секундометрист піднімає червону картку, вказуючи на дискваліфікацію гравця А2, тренер команди А вибігає на ігровий майданчик та протестує проти цього рішення. До цього моменту офіційні особи команди А вже мали попередження. Правильне рішення?

- А) видалення тренера команди А на 2 хв., що призводить до видалення ще одного гравця команди А на 2 хв.;
- Б) персональне попередження тренера;
- В) видалення тренера команди А до кінця гри;
- Г) ніяких штрафних санкцій до тренера, лише вимога до нього повернутися на лаву запасних.

31. Під час зупинки гри через травму гравця, запасний гравець цієї команди вийшов на поле без дозволу судді. Правильне рішення?

- А) попередження гравця;
- Б) видалення гравця;
- В) дискваліфікація гравця;
- Г) видалення гравця та видалення ще одного гравця цієї команди на 2 хв.

32. Безпосередньо перед кінцем гри призначено 9-метровий кидок команди Б. До моменту перетину м'ячем лінії воріт звучить автоматична сирена про закінчення ігрового часу. Правильне рішення?

- А) кінець гри;

- Б) повторення 9-метрового кидка;
- В) повторення 9-метрового кидка по свистку судді;
- Г) 7-метровий кидок команди Б.

33. Через травму гравця команди А суддя зупиняє гру та дозволяє лікарю команди А вийти на майданчик. Тренер команди Б теж виходить на ігровий майданчик і дає якісь вказівки своєму воротареві. Правильне рішення?

- А) нічого, тому що вихід тренера Б на поле відбувається спільно з виходом лікаря А;
- Б) усі 4 офіційні особи команди Б попереджені та при повторенні такого випадку виходу на поле будуть дискваліфіковані;
- В) керівники команди Б попереджені;
- Г) тренер команди Б попереджений.

34. Воратар А16 отримав травму та був замінений на гравця А5. Гравець А5 замінив свою ігрову форму на воротарську. Через 20 хв гри тренер повертає у ворота воротаря А16. Гравець А5 знову одягає свою ігрову форму і виходить на ігровий майданчик як польовий гравець (не попередивши про це секретаря (секундометриста)). Правильне рішення?

- А) нічого, оскільки дозвіл був раніше;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) видалення А5;
- Г) дискваліфікація А5.

35. Гравець А3 наздоганяє м'яч, що йде за бічну лінію і передає його партнеру А7. У цей момент гравець А3 однією ногою заступає за бічну лінію. Гравець А7 забиває гол. Правильне рішення?

- А) аут команди Б;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) гол;
- Г) видалення А3 на 2 хв та вільний кидок команди Б.

36. Під час заміни воротаря А1 на гравця А6 з'ясувалося, що обидва вони знаходяться на воротарському майданчику команди А. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди Б та видалення А6 на 2 хв.;
- Б) вільний кидок команди Б та видалення А6 на 2 хв.;
- В) вільний кидок команди Б та дискваліфікація А6;
- Г) вільний кидок команди Б та дискваліфікація А1.

37. А4 йде з ігрового майданчика поза зоною заміни своєї команди, потім він повертається на майданчик через бічну лінію і хоче вийти з майданчика через зону заміни. Проте А11 випереджає його та виходить на майданчик раніше. Суддівське рішення після свистка секундометриста?

- А) вільний кидок команди Б із місця першого виходу А4 з ігрового майданчика.
- Б) Вилучення А4;
- В) вільний кидок команди Б з лінії заміни команди А. Видалення А11;
- Г) вільний кидок команди Б з лінії заміни команди А. Видалення А4 та А11.

38. Гравець БЗ під час зупинки ігрового часу робить першу помилку при заміні в своїй команді. Перед зупинкою гри був призначений вільний кидок команди Б. До цього моменту гравець БЗ не попереджався та не видалявся. Правильне рішення?

- А) видалення БЗ та вільний кидок команди А;
- Б) видалення БЗ та вільний кидок команди Б;
- В) вільний кидок команди А;
- Г) видалення іншого гравця команди Б (якого називає керівництво команди) та вільний кидок команди Б.

39. Після того, як судді призначили 7-метровий кидок в ворота команди Б, бомбардир команди А (гравець А27), виходячи на майданчик, робить помилку під час заміни гравців. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б та видалення А27 на 2 хв.;
- Б) 7-метровий кидок команди А та видалення А27 на 2 хв.;
- В) кидок від воріт команди Б та видалення гравця А27 на 2 хв.;
- Г) 7-метровий кидок команди А видалення немає.

40. Команда А забиває гол. До моменту продовження гри з центру поля гравець Б10 вибігає на майданчик, тоді як гравець Б6, який він замінює, не встигає з нього піти. Правильне рішення?

- А) видалення Б10 та продовження гри з центру поля командою Б;
- Б) видалення Б6;
- В) видалення Б10 та вільний кидок команди А;
- Г) видалення Б6 та вільний кидок команди А.

41. До моменту початку гри в команді А присутні лише 10 гравців, при цьому обидва воротарі відсутні. Один із польових гравців команди починає гру в воротах. Яка з наступних відповідей є правильною?

- А) польовий гравець, який починає гру як воротар, повинен бути записаний в протокол гри під номером 1, 12, або 16;
- Б) польовий гравець, який почав гру як воротар, пізніше може продовжити гру як польовий гравець;
- В) воротар команди А, що спізнився, прийшовши на гру пізніше, повинен бути записаний в протокол гри під номерами 1, 12 або 16;
- Г) один із двох воротарів команди А, що запізнилися зможе взяти участь в грі тільки як польовий гравець.

42. Під час зупинки гри (тайм-аут) гравець А5 робить першу для своєї команди помилку при заміні гравців. Команда А при цьому володіє м'ячем. Правильне рішення?

- А) нічого;
- Б) попередження А5, вільний кидок команди Б;
- В) видалення А5, вільний кидок команди А;
- Г) видалення А5, вільний кидок команди Б.

43. Воротар А1 хоче виконати 7-метровий кидок. Щоб ворота команди А не залишилися без воротаря, гравець А15 виходить на майданчик у воротарській формі, замінивши одного з польових гравців. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди А видалення А1 на 2 хв;
- Б) 7-метровий кидок команди А, видалення А15 на 2 хв;
- В) видалення А15 на 2 хв, вільний кидок команди Б з лінії заміни команди А;
- Г) гравець А15 повертається на лаву запасних, після цього 7-метровий кидок команди А.

44. Незадовго до кінця гри гравець А11 забиває гол та рахунок стає 21:20. Ця ситуація висвічується на світловому табло. Оскільки гравець А11 не був записаний у картці для записів судді в полі, то суддя зупиняє гру (тайм-аут) та звіряє свої записи з протоколом гри. З'ясовується, що прізвище гравця А11 в протоколі відсутнє. Зупинений на табло час 59:48. Що вірно?

- А) дискваліфікація А11, рахунок гри 20:20;
- Б) видалення одного гравця команди А на 2 хв, вільний кидок команди Б;
- В) дискваліфікація А11, рахунок гри 21:20;
- Г) продовження гри, команда Б починає з центру поля.

45. Гравець А6 має вже два 2-хвилинні видалення: один раз - за захоплення противника руками, другий раз - за відкидання м'яча після свистка судді. Тепер гравець А6 порушує правила заміни, причому це порушення є другим у його команді. Яким має бути рішення судді, якщо гравець А6 вчинив чергове грубе порушення правил?

- А) видалення А6, вільний кидок команди Б;
- Б) дискваліфікація А6, видалення ще одного гравця команди А на 2 хв, вільний кидок команди Б;
- В) видалення А6 до кінця гри, вільний кидок команди Б;
- Г) видалення А6 до кінця гри, видалення ще одного гравця команди А на 2 хв, вільний кидок команди Б.

46. При контратаці команди А (явна можливість забити гол) гравець Б3 робить помилку при заміні. Секретар-секундометрист на помилку не реагує, але польовий суддя помилку помічає. Правильне рішення?

- А) зупинка гри, видалення Б3, вільний кидок команди А;
- Б) зупинка гри, видалення Б3, 7-метровий кидок команди А;
- В) почекати закінчення контратаки, потім видалення Б3 та вільний кидок команди А;
- Г) почекати закінчення контратаки, потім видалення Б3 та кидок відповідно до ігрової ситуації.

47. Кидок по воротах був відбитий воротарем команди А, м'яч при цьому котився у напрямку лави запасних команди А. Сидячий на лаві запасний гравець А5 зупинив м'яч ногою на ігровому майданчику. Першим до м'яча встиг гравець А4, який і підібрав лежачий на майданчику нерухоми м'яч. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б, дискваліфікація А5;

- Б) аут команди Б видалення А5 на 2 хв.;
- В) аут команди Б, дискваліфікація А5;
- Г) вільний кидок команди Б, видалення А5 на 2 хв. та видалення на 2 хв ще одного гравця команди А.

48. За 30 сек. до закінчення свого штрафного часу гравець А3 виходить на ігровий майданчик, але участі у грі не бере. М'ячем володіє команда А. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б, видалення А3 на 2 хв. та видалення на 30 сек. ще одного гравця команди А;
- Б) вільний кидок команди Б, 30 сек. видалення гравця А3 і видалення на 2 хв. ще одного гравця команди А;
- В) вільний кидок команди Б, дискваліфікація А3 та видалення на 2 хв. ще одного гравця команди А;
- Г) вільний кидок команди А, видалення А3 на 2 хв. та видалення на 30 сек. ще одного гравця команди А.

49. Гравець А10 вийшов на поле через 1 хв. 30 сек. свого першого штрафного часу, але участі у грі не встиг прийняти, тому що секундометрист дав свисток. Правильне рішення?

- А) А10 отримує повторний двохвилинний штраф. Ще один гравець команди А має піти з майданчика на 30с.;
- Б) А10 отримує повторний 2-хвилинний штраф і повинен в сумі <<відсидіти>> 2 хв 30 сек.;
- В) команда А продовжує далі гру у меншості;
- Г) інший гравець команди А, якого називає керівник команди, повинен залишити поле на 30 с, про що робиться запис у протоколі гри.

50. Після закінчення 1 хв 45 сек штрафного часу гравця А5 тренер команди А випускає А5 на майданчик. Правильне рішення?

- А) нове видалення А5 на 2 хв. 15с.;
- Б) дискваліфікація А5 та видалення ще одного гравця команди А на 15 сек.;
- В) нове видалення А5 на 2 хв, видалення ще одного гравця команди А на 15 с і вільний кидок команди Б;
- Г) дискваліфікація А5, вільний кидок команди Б.

51. Гравець А2 видалений, але вже через 1 хв штрафного часу тренер повертає гравця А2 на ігровий майданчик. А2 встигає зірвати явну гольову атаку суперника і лише після цього лунає свисток секундометриста. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б та нове видалення А2;
- Б) 7-метровий кидок команди Б, нове видалення А2 та видалення ще одного гравця команди А на штрафний час, що залишився;
- В) 7-метровий кидок команди Б, дискваліфікація А2 та видалення ще одного гравця команди А на штрафний час, що залишився;
- Г) нічого, так як секундометрист дав свисток із запізненням.

52. Після закінчення свого штрафного часу воротар команди Б захотів допомогти своїй команді, яка перебуває в захисті. Воротар вийшов на майданчик і зайняв місце шостого польового гравця, хоч і був одягнений у воротарську форму. Правильне рішення?

- А) продовження гри;
- Б) 7-метровий кидок команди А;
- В) 7-метровий кидок команди А та видалення воротаря на 2 хв;
- Г) вільний кидок команди А та видалення воротаря на 2 хв.

53. За 20 сек до закінчення гри рахунок 20:19 на користь команди А. Оволодівши м'ячем у своєму воротарському майданчику, воротар команди А навмисно затягує час. Що вірно?

- А) тайм-аут;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) свисток на кидок від воріт;
- Г) видалення воротаря на 2 хв.

54. Воротар команди Б відбиває кидок і хоче організувати контратаку своєї команди. При цьому під час вкидання м'яча він переступає лівою ногою лінію площі воріт. Правильне рішення?

- А) продовження гри;
- Б) вільний кидок команди А;
- В) 7-метровий кидок команди А;
- Г) повторний кидок від воріт.

55. Воротар команди А стоїть на ігровому майданчику поза своїм воротарським майданчиком. При передачі м'яча партнеру він робить крок назад і заступає однією ногою у свій воротарський майданчик, інша його нога в цей час знаходиться на ігровому майданчику. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди Б;
- Б) продовження гри;
- В) вільний кидок команди Б;
- Г) видалення воротаря на 2 хв та вільний кидок команди Б.

56. Воротар команди А відбиває м'яч і прагне його опанувати. М'яч котиться у напрямку ігрового майданчика. Воротар доганяє м'яч, перестрибує з ним через лінію площі воріт та передає м'яч своєму гравцю. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;
- Б) продовження гри;
- В) 7-метровий кидок команди Б;
- Г) кидок від воріт команди А по свистку.

57. Під час кидка м'яча від воріт (м'яч знаходиться ще в руці воротаря) воротар заступає однією ногою на майданчик. Правильне рішення?

- А) повторення кидка по свистку;
- Б) 7-метровий кидок команди Б;
- В) вільний кидок команди Б;
- Г) продовження гри.

58. Воротар команди Б відбиває м'яч і прагне ним опанувати. М'яч котиться в напрямку ігрового майданчика до гравця команди А. Воротар стрибає і вибиває м'яч ногою за лицьову лінію. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди А;
- Б) попередження воротаря Б, вільний кидок команди А;
- В) дискваліфікація воротаря Б, вільний кидок команди А;
- Г) вільний кидок команди А.

59. Воротар команди А втрачає контроль над м'ячем. М'яч котиться по воротарському майданчику в напрямку бічної лінії. Воротар наздоганяє м'яч та ударом ноги вибиває його за лицьову лінію. Правильне рішення?

- А) кидок від воріт команди А;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) аут команди Б;
- Г) вільний кидок команди Б та прогресивне покарання воротаря А.

60. Рахунок гри 20:20. Гравець Б7 перехопив пас команди А і тікає у контратаку, при цьому жоден гравець команди А його не наздоганяє. Неподалік центральної лінії на ігровий майданчик вибігає глядач і збиває з ніг гравця Б7. У залі з'являється хвилювання, а глядач залишається на ігровому майданчику. Тренер команди Б б'є глядача, який збив гравця Б7 не землю. Правильне рішення?

- А) припинення гри;
- Б) тайм-аут, 7-метровий кидок команди Б, дискваліфікація тренера Б, видалення одного гравця команди Б на 2 хв.;
- В) тайм-аут, вільний кидок команди Б, дискваліфікація тренера команди Б;
- Г) тайм-аут, 7-метровий кидок команди Б видалення до кінця гри тренера Б.

61. Воротар команди А відбиває кидок. М'яч котиться в напрямку ігрового поля, до гравця Б6, який там стоїть. Воротар наздоганяє м'яч і зупиняє його ногою, притиснувши м'яча до лінії площі воріт. Правильне рішення?

- А) кидок від воріт команди А по свистку;
- Б) воротар А повинен ввести м'яч в гру (по свистку);
- В) вільний кидок команди Б та прогресивне покарання воротаря А;
- Г) 7-метровий кидок команди Б.

62. Після відбиття атаки воротар команди А стоїть із м'ячем у руках біля лінії площі воріт. Гравець Б15, перебуваючи на ігровому майданчику, вириває м'яч із рук воротаря та забиває гол. Правильне рішення?

- А) кидок від воріт команди А, прогресивне покарання гравця Б15;
- Б) гол;
- В) вільний кидок команди А, прогресивне покарання гравця Б15;
- Г) дискваліфікація воротаря А через неспортивну поведінку.

63. Гравець А3 стоїть двома ногами в ігровій зоні і ловить м'яч, що відскочив від воротаря А1. Його коректно атакує гравець Б10. А3, використовуючи дріблінг м'яча по своєму воротарському майданчику, уникає атаки Б10. Правильне рішення?

- А) продовження гри;
- Б) 7-метровий кидок команди Б;

- В) вільний кидок команди Б;
- Г) вільний кидок команди А.

64. Воротар команди А готується ввести м'яч в гру зі свого воротарського майданчика. Його атакує гравець Б6 і відкритою долонею вибиває м'яч з рук воротаря. Правильне рішення?

- А) кидок від воріт команди А, попередження гравця Б6;
- Б) вільний кидок команди А;
- В) повторення кидка від воріт по свистку;
- Г) вільний кидок команди А видалення Б6 на 2 хв.

65. Гравець А7, перебуваючи поблизу воротарського майданчика команди Б, ловить м'яч, що летить над воротарським майданчиком і забиває гол. Правильне рішення?

- А) гол зараховується;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) кидок від воріт команди Б;
- Г) кидок від воріт команди Б по свистку.

66. Гравець А8, коректно атакований суперником, навмисно закочує м'яч у воротарський майданчик, де він і залишається лежати. Воротар А м'яч не піднімає. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;
- Б) кидок від воріт по свистку;
- В) 7-метровий кидок команди Б;
- Г) аут команди Б з точки перетину бічної та лицьової ліній.

67. Гравець А5 навмисне кидає м'яч у площу своїх воріт. М'яч влучає у штангу та котиться у напрямку ігрової зони. Воротар А бере м'яч і кидає його гравцеві А7, який забиває гол. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;
- Б) гол;
- В) 7-метровий кидок команди Б;
- Г) кидок від воріт команди А.

68. Гравець Б3 виконує ризиковану передачу м'яча гравцю Б11. Розуміючи, що він м'яч у стрибку не впіймає, гравець Б11 ударом кулака по м'ячу спрямовує його до гравця Б9. Правильне рішення?

- А) продовження гри;
- Б) вільний кидок команди А з місця розташування Б9;
- В) вільний кидок команди А з точки 9-метрової лінії, найближчої до гравця Б11;
- Г) видалення Б11 на 2 хв.

69. Гравець Б7 отримав травму і йому потрібна медична допомога. Суддя в полі зупиняє час гри (тайм-аут) та дозволяє (жестом 18) надати допомогу гравцеві. Скільки офіційних осіб команди Б можуть при цьому вийти на поле для надання допомоги Б7?

- А) один;

- Б) два;
- В) три;
- Г) чотири.

70. Гравець А4 ловить м'яч стоячи, стрибає та приземляється на праву ногу, стрибає знову і приземлившись на ліву ногу, кидає. Скільки кроків зробив гравець А4?

- А) один;
- Б) два;
- В) три;
- Г) чотири.

71. Гравець стрибає та ловить м'яч. Приземлився гравець на обидві ноги. Після цього він піднімає праву ногу, робить крок убік і підтягує до себе ліву ногу. Скільки кроків зробив гравець?

- А) один;
- Б) три;
- В) жодного;
- Г) два.

72. Гравець ловить м'яч в стрибку, приземляється на праву ногу і знову стрибає. Приземлившись на ліву ногу, гравець ставить на підлогу і праву ногу, а потім кидає м'яч в ворота. Скільки кроків зробив гравець?

- А) три;
- Б) два;
- В) один;
- Г) жодного.

73. Гравець А3 кидає по воротах і влучає в штангу. М'яч вискакує з воротарського майданчика. Близько 9-метрової лінії за м'ячем кидаються (без заподіяння один одному травм) гравці А3 та Б4. Б4 виграє боротьбу за м'яч і відкидає його своєму гравцю Б6, який тікає в контратаку та забиває гол. Рішення?

- А) вільний кидок команди Б з місця боротьби за м'яч;
- Б) гол команди Б;
- В) вільний кидок по ситуації (або команди А, або команди Б).

74. Гравець А5 робить помилку при ловлі м'яча, але зберігає над ним контроль. Гравець робить після цього три кроки, вдаряє м'яч об майданчик, робить нові три кроки та забиває гол. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;
- Б) аут команди Б;
- В) кидок від воріт команди Б;
- Г) гол.

75. Виконуючи 7-метровий кидок, гравець А4 влучає м'ячем в штангу. М'яч відскакує до нього назад, причому ні партнери, ні суперники не встигають його торкнутися. Гравець А4 забиває гол повторним кидком в стрибку. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;

- Б) кидок від воріт команди Б;
- В) 9-метровий кидок команди А;
- Г) гол.

76. Гравець А5 отримує м'яч і розпочинає атаку своєї команди. При цьому він веде м'яч (дріблінг), роблячи під час ведення п'ять кроків, бере м'яч в руки та віддає пас партнеру. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;
- Б) вільний кидок команди А;
- В) продовження гри;
- Г) 7-метровий кидок команди Б.

77. Гравець А7 блокує кидок гравця Б7. М'яч падає на підлогу. Гравець А7 піднімає його двома руками та починає ведення м'яча. Після цього А7 передає м'яч А5, який забиває гол. Рішення?

- А) гол команди А;
- Б) подвійне знання, вільний кидок команди Б.

78. Гравець Б6 ловить м'яч, послизається і падає на підлогу. Лежачи на спині, Б6 передає м'яч партнеру. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А;
- Б) попередження гравця Б6;
- В) вільний кидок команди Б;
- Г) продовження гри.

79. Гравець А3 біжить між двома суперниками і кидає м'яч повітрям уперед, у напрямку свого руху. До торкання м'яча землі підхоплює його і має у цей момент вільний шлях до воріт суперника. Виконавши один удар м'яча об підлогу, забиває гол. Правильне рішення?

- А) гол;
- Б) кидок від воріт команди Б;
- В) вільний кидок команди А;
- Г) вільний кидок команди Б.

80. Гравець А7, здійснивши ведення м'яча, хоче зробити передачу м'яча партнеру, якого в останній момент прикрив суперник. А7 розгубився і випустив м'яча з рук, але встигає знову зловити м'яч до моменту падіння м'яча на землю. Рішення?

- А) продовження гри;
- Б) попередження А7;
- В) вільний кидок команди А;
- Г) вільний кидок команди Б.

81. Гравець А7 стоїть у центрі захисту своєї команди. Гравець Б3, що атакує проти нього, виконує кидок знизу. А7 підставляє під кидок ногу. М'яч влучає йому в голілку і від неї – у ворота команди А. Рішення?

- А) вільний кидок команди Б, прогресивне покарання А7;

- Б) гол;
- В) затримка свистка, гол, нічого більше;
- Г) затримка свистка, гол, прогресивне покарання А7.

82. Гравець А8, виконуючи аут, кидає по воротах команди Б. М'яч влучає у штангу та відскакує знову до А8. Він ловить м'яч та забиває гол. Правильне рішення?

- А) кидок від воріт команди Б;
- Б) гол;
- В) повторення ауту по свистку;
- Г) вільний кидок команди Б.

83. Воротар команди А відбиває кидок. М'яч відскакує від воротаря у напрямку гравця Б7, який займає правильну позицію біля 6 метрової лінії. Воротар команди А кидається за м'ячем і в останній момент встигає ударом руки вибити м'яч за лицьову лінію. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;
- Б) 7-метровий кидок команди Б;
- В) кидок від воріт команди А;
- Г) аут команди Б.

84. У гравця А6 після зіткнення з суперником відкрилася кровотеча. А6 замінено і йому надано медичну допомогу. Через деякий час А6 знову виходить на майданчик, але на його спортивній формі залишилися не змиті плями крові. Правильне рішення?

- А) заміна гравця не дозволяється;
- Б) судді беруть тайм-аут та дають можливість А6 змити плями крові;
- В) видалення А6 на 2 хв;
- Г) покарання А6 за неспортивну поведінку.

85. Як повинна каратися пасивна гра команди, що багаторазово повторюється?

- А) вільним кидком та попередженням;
- Б) вільним кидком та видаленням;
- В) вільним кидком;
- Г) вільним кидком та дискваліфікацією.

86. М'яч після кидка гравця команди А влучає в штангу і потім в суддю, що стоїть у воротарському майданчику. Від судді м'яч відскакує не за лицьову, а за бокову лінію ігрового майданчика. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А;
- Б) попередження гравця команди А;
- В) кидок від воріт команди Б;
- Г) аут команди Б.

87. Команда А вводить м'яч із-за бічної лінії (аут). Гравець А5 вводить м'яч у гру, м'яч влучає в суддю та відскакує в ворота. Правильне рішення?

- А) повторення ауту по свистку;

- Б) вільний кидок команди Б;
- В) попередження А5;
- Г) гол.

88. Під час атаки команди А гравець А7, не маючи м'яча, блокує рух гравця Б4. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;
- Б) попередження А7, вільний кидок команди Б;
- В) продовження гри;
- Г) видалення А7 на 2 хв, вільний кидок команди Б.

89. Гравець А4 вийшов на явну гольову позицію. В останній момент захисник Б7, намагаючись вирвати у А4 м'яч, встигає лише штовхнути нападника у передпліччя. М'яч після кидка А4 летить повз ворота. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди А, попередження Б7;
- Б) вільний кидок команди А видалення Б7 на 2 хв.;
- В) 7-метровий кидок команди А;
- Г) вільний кидок команди А, попередження Б7.

90. Гравець А3 на веденні обіграє гравця Б4 у районі 9-метрової лінії. Після 3-го удару м'яча об підлогу А3 хотів зробити кидок, але його штовхає Б4. Гравець А3 вчетверте вдаряє м'яч об підлогу і забиває красивий гол. Рішення?

- А) затримка свистка і потім гол;
- Б) прогресивне покарання Б4;
- В) вільний кидок команди А;
- Г) 7-метровий кидок команди А.

91. Гравець А6 у контратаці виходить на ворота. Воротар команди Б залишає свій воротарський майданчик і охоплює А6, заважаючи йому забити вірний гол. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди А;
- Б) видалення воротаря на 2 хв, 7-метровий кидок команди А;
- В) видалення воротаря на 2 хв, вільний кидок команди А;
- Г) дискваліфікація воротаря, вільний кидок команди А.

92. Гравець А2 хоче виконати передачу партнеру, що стоїть на другій половині майданчика. Проте партнер не може звільнитися від захоплення гравцем Б5. Гравець Б5 мав до цього попередження за атаку суперника без м'яча. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А
- Б) вільний кидок команди А, видалення Б5 на 2 хв.;
- В) вільний кидок команди А, дискваліфікація Б5;
- Г) вільний кидок команди А видалення Б5 до кінця гри.

93. Гравець А9 вільно стоїть з м'ячем у 9-метровій зоні атаки своєї команди, але при цьому його кидкову руку схопив захисник Б2. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А, попередження гравця Б2;

- Б) 7-метровий кидок команди А видалення Б2 на 2 хв.;
- В) 7-метровий кидок команди А, дискваліфікація Б2;
- Г) 7-метровий кидок команди А видалення Б2 до кінця гри.

94. Гравець Б7 у контратаці виходить на ворота. Захисник А10 штовхає його під час кидка в спину, але Б7 гол таки забиває. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди Б;
- Б) 7-метровий кидок команди Б, персональне покарання А10;
- В) гол;
- Г) гол, персональне покарання А10.

95. Незабаром після того, як гравцеві Б7 було зроблено зауваження за поштовх суперника, гравець Б7 охопив руками гравця команди А (гольового моменту не було). Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А, зауваження гравцеві Б7;
- Б) вільний кидок команди А, видалення Б7 на 2 хв.;
- В) вільний кидок команди А, попередження Б7;
- Г) 7-метровий кидок команди А.

96. Перш ніж гравець А4, що вільно отримав пас у 9-метровій зоні, зміг виконати кидок по воротах, захисник Б3 схопив його ззаду за майку, що призвело до падіння А4 на підлогу і втрати м'яча. Правильне рішення?

- А) дискваліфікація Б3 та вільний кидок команди А;
- Б) дискваліфікація Б3 та 7-метровий кидок команди А;
- В) попередження Б3 та 7-метровий кидок команди А;
- Г) видалення Б3 на 2 хв та вільний кидок команди А.

97. У яких випадках гравець дискваліфікується?

- А) при грубому порушенні правил що до суперника;
- Б) при образі дією на ігровому майданчику;
- В) при повторній неспортивній поведінці на ігровому майданчику;
- Г) при помилковій заміні під час видалення гравця.

98. Гравець А6 тікає у відрив. Між ним і воротами суперника лише гравець Б4. Гравець Б4 намагається зупинити гравця А6, але грубо порушує правила. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди А та видалення Б4 на 2 хв;
- Б) 7-метровий кидок команди А та дискваліфікація Б4;
- В) 7-метровий кидок команди А, попередження Б4;
- Г) вільний кидок команди А, видалення Б4 до кінця гри.

99. Незадовго до кінця 1-го тайму захисник А7 насильно зупиняє гравця Б5, який мав реальну нагоду забити гол. Перш, як пролунав свисток судді, звучить автоматична сирена світлового табло, що показує закінчення часу першого тайму гри. Правильне рішення?

- А) закінчення 1-го тайму, жодних покарань;
- Б) 7-метровий кидок команди Б видалення А7 до кінця ігри;

- В) вільний кидок команди Б дискваліфікація А7;
- Г) 7-метровий кидок команди Б, Дискваліфікація А7.

100. За поштовх противника гравець А8 карається видаленням на 2 хв. У відповідь за це гравець А8 кричить судді: «Ти дурень! Ідіот! Ти ніколи не навчишся судити!». Крім того, йдучи з майданчика, А8 плює судді в обличчя. Правильне рішення?

- А) дискваліфікація А8, ще один гравець команди А видаляється на 2 хв;
- Б) дискваліфікація А8, ще два гравці команди А видаляються на 2 хв.;
- В) видалення А8 до кінця гри, команда А грає до кінця гри в меншості;
- Г) видалення А8 до кінця гри, два гравці команди А видаляються на 2 хв, потім залишок ігрового часу команда А грає в меншості.

101. Гравець команди А кидає по воротах суперника. М'яч влучає в штангу, відскакує за 6-метрову лінію, влучає у ногу захисника та відбивається у ворота. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А;
- Б) кидок від воріт команди Б;
- В) 7-метровий кидок команди А;
- Г) гол.

102. Воротар команди А відбив кидок. М'яч від воротаря влучає у захисника А3, що стоїть у воротарському майданчику, і відскакує в ворота. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б
- Б) 7- метровий кидок команди Б
- В) 7-метровий кидок команди Б, попередження чи видалення на 2 хв. гравця А3;
- Г) гол.

103. Воротар команди Б упіймав м'яч і хоче швидко почати атаку, але робить необережний рух, м'яч випадає з руки і заковчується у ворота. Рішення?

- А) повторення кидка від воріт;
- Б) гол;
- В) аут команди А;
- Г) вільний кидок команди А.

104. Воротар команди А утримує (притискає до підлоги) протягом 4 секунд м'яч, який на 3/4 свого діаметра перетнув лінію воріт. Правильне рішення?

- А) гол;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) кидок від воріт команди А;
- Г) продовження гри.

105. Захисник А3 заступив у свій воротарський майданчик і намагається ногою відбити кидок суперника. М'яч рикошетом від ноги потрапляє в ворота команди А. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;

- Б) 7-метровий кидок команди Б;
- В) гол;
- Г) кидок від воріт команди А.

106. Гравець А6 при виконанні ауту кидає м'яч своєму воротарю. Воротар пізно помічає м'яч і той влучає в ворота. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди Б;
- Б) гол;
- В) кидок від воріт команди А;
- Г) повторення ауту по свистку.

107. Гравець А7 в атаці перекидає м'яч через воротаря Б, який далеко вийшов із воріт. Проте менеджер команди Б, який сидів у першому глядацькому ряді за воротами своєї команди, схоплюється і встигає зупинити м'яч до перетину ним лінії воріт. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди А;
- Б) гол команди А;
- В) дискваліфікація менеджера, запис у протоколі, 7-метровий кидок команди А;
- Г) запис у протоколі.

108. За 2 сек до кінця гри при рахунку 25:25 м'яч здалеку кинуто повітрям у порожні ворота команди А. Представник команди А, не записаний в ігровий протокол, вибігає на майданчик і зупиняє м'яч, не даючи йому перетнути лінію воріт. Відразу після цього звучить автоматична сирена світлового табло, що показує закінчення ігрового часу. Що вірно?

- А) підсумковий рахунок 25:25;
- Б) 7-метровий кидок команди Б;
- В) підсумковий рахунок 25:26;
- Г) дискваліфікація представника команди А.

109. До якого часу суддя може анулювати забитий гол?

- А) до свистка на кидок м'яча з центру поля;
- Б) до сигналу про закінчення гри;
- В) до кінця тайму;
- Г) анулювання неможливо.

110. Команда А виграла передматчевий жереб і обрала початковий кидок м'яча з центра поля. Тренер команди Б наполягає на зміні воріт. Правильне рішення?

- А) вибір другою командою воріт (сторони ігрового поля) правомірний;
- Б) зміна воріт правомірна лише за згодою команди А;
- В) повторення передматчевого жеребу;
- Г) сторони ігрового поля вибирати (мінати) не можна.

111. Команда А виграла передматчевий жереб і вимагає зміни сторони ігрового майданчика. Тренер команди Б погоджується на зміну, але ставить умову, щоб після зміни з центру поля вводила м'яч команда А. Правильне рішення?

- А) введення м'яча у гру командою А;

- Б) тренери команд повинні самі вирішити суперечку;
- В) повторення передматчевого жеребу;
- Г) зміна воріт, введення м'яча у гру командою А.

112. З якого місця майданчика гравець має вводити м'яч у гру?

- А) будь-яка точка на відстані до 3 м від середньої лінії на своїй половині поля;
- Б) будь-яка точка на відстані до 3 м від середньої лінії у бік воріт суперника;
- В) з центра ігрового майданчика (допускається відхилення від центру до 1,5 м у будь-який бік середньої лінії);
- Г) з будь-якого місця на своїй половині поля, при цьому гравці команди суперника повинні відійти від нього на 3 м.

113. Незадовго до кінця гри рахунок 15:15. Команда гостей забиває гол – 15:16. Команда господарів хоче швидко виконати кидок з центра поля. Гравець, який виконує кидок, виставляє одну ногу попереду, а другу ставить позаду середньої лінії в центрі поля. Рішення?

- А) змусити гравця виправити становище ніг, потім свисток на кидок м'яча з центра поля;
- Б) позиція гравця правильна. Свисток;
- В) тайм-аут, змусити гравця виправити позицію ніг, свисток.

114. Команда А вводить м'яч в гру з центра поля. Воротар команди Б ще не знаходиться у своєму воротарському майданчику. Не зважаючи на це, суддя дає свисток. Гравець А9 безпосередньо із центральної лінії забиває гол. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А з центра поля;
- Б) повторення кидка з центра поля;
- В) гол;
- Г) вільний кидок команди Б.

115. Гравець А3 вкидає аут, не дійшовши 2 м до бічної лінії (до ігрового майданчика). Правильне рішення?

- А) продовження гри;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) повторення ауту;
- Г) повторення ауту по свистку.

116. Гравець Б4, виконуючи аут, однією ногою стоїть на бічній лінії поля, а іншою на ігровому майданчику. Б4 кидає м'яч в ворота і забиває гол. Правильне рішення?

- А) гол;
- Б) повторення ауту командою Б по свистку;
- В) вільний кидок команди А;
- Г) кидок від воріт команди А.

117. Гравець А6, виконуючи аут, однією ногою стоїть на ігровому майданчику, а іншою за ігровим майданчиком. А6 кидає м'яч в ворота і забиває гол. Правильне рішення?

- А) повторення ауту командою А по свистку;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) гол;
- Г) кидок від воріт команди Б.

118. Гравець А7 кидає аут і попадає м'ячем в суддю. А7 ловить відбившийся м'яч і кидає по воротам забиваючи гол. Правильне рішення?

- А) кидок від воріт команди Б;
- Б) гол;
- В) вільний кидок команди Б;
- Г) повторення ауту по свистку.

119. В який момент рахується, що кидок від воріт виконаний? Коли польові гравці можуть грати м'ячем після виконання кидка від воріт?

- А) коли м'яч знаходиться над воротарським майданчиком;
- Б) коли м'яч пересік лінію воротарського майданчика в напрямку ігрового майданчика;
- В) коли м'яч відірвався від руки воротаря;
- Г) коли м'яч від воротаря отримав його партнер.

120. Кидок по воротам команди Б. М'яч попадає в перекладину воріт, летить в верх, вдаряється в стелю залу і падає вниз в руки воротаря команди Б. Правильне рішення?

- А) 9-ти метровий кидок команди А;
- Б) аут команди Б;
- В) аут команди А;
- Г) кидок від воріт.

121. Воротар команди А виконує кидок від воріт. Гравець команди Б який знаходиться біля лінії площі воріт на ігровому майданчику, намагається перехопити м'яч. Це йому вдається і він забиває гол. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А;
- Б) гол;
- В) вільний кидок команди А, попередження гравця команди Б;
- Г) вільний кидок команди А, видалення гравця команди Б на 2 хв.

122. Команда А виконує вільний кидок. Після того, як гравці двох команд правильно розташувалися що до місця виконання вільного кидка, гравець А10 поклав м'яч на майданчик і почав інструктувати своїх партнерів. Гравець Б7 швидко оцінив ситуацію, підняв м'яч та втік у контратаку. Правильне рішення?

- А) гра продовжується;
- Б) повторення вільного кидка командою А по свистку;
- В) вільний кидок команди А, попередження Б7;
- Г) вільний кидок команди А, видалення Б7 на 2 хв.

123. Команда Б виконує вільний кидок. Гравець А11 стоїть за 2 метри від м'яча і намагається завадити виконанню кидка. Правильне рішення?

- А) персональний штраф А11, вільний кидок по свистку;
- Б) вільний кидок по свистку;
- В) видалення А11 на 2 хв.;
- Г) вимагати від А11 дотримуватися належної відстані, вільний кидок по свистку.

124. Команда А виконує вільний кидок. Поки гравець А5 ще не взяв м'яча до рук, підбігає гравець Б6, підхоплює м'яч і біжить з м'ячем в руках до своїх воріт. Через кілька кроків Б6 обертається та кидає м'яч до А5. Правильне рішення?

- А) видалення Б6 на 2 хв, вільний кидок команди А по свистку;
- Б) вільний кидок команди А по свистку;
- В) попередження Б6 та вільний кидок команди А по свистку;
- Г) продовження гри.

125. Під час контратаки гравця А5, з лави запасних команди Б у напрямку свого воротарського майданчика вибігає один із тренерів команди Б. А5 настільки цим приголомшений, що припиняє рух. На думку судді, гравець А5 мав явну можливість забити гол. Тренер Б, який вибіг на поле, не торкнувся ні гравця А5, ні м'яча, відстань від нього до А5 була близько 10 м. Рішення?

- А) тайм-аут;
- Б) вільний кидок команди А;
- В) 7-метровий кидок команди А;
- Г) попередження тренера команди Б;
- Д) дискваліфікація тренера команди Б.

126. При виконанні 7-метрового кидка командою А м'яч потрапляє у ворота команди Б. Однак у момент виконання кидка один із партнерів кидаючого гравця переступає 9-метрову лінію ще до того, як м'яч відірвався від руки кидаючого. Правильне рішення?

- А) гол;
- Б) повторення 7-метрового кидка;
- В) вільний кидок команди Б;
- Г) повторення 7-метрового кидка, попередження гравця, що переступив 9-метрову лінію.

127. Команда А здійснює контратаку. Гравець А5 передає м'яч гравцеві А7, який займає хорошу позицію поблизу воріт команди Б. На поле несподівано вибігає тренер команди Б і перехоплює пас. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А;
- Б) 7-метровий кидок команди А;
- В) 7-метровий кидок команди А та попередження тренера;
- Г) 7-метровий кидок команди А та дискваліфікація тренера.

128. Гравець А5 знаходиться перед воротами суперника у явній гольовій позиції. Команда Б здійснює на цей момент неправильну заміну гравців. Секундометрист фіксує порушення правил на той момент, коли А5 кидає по ворогам. Правильне рішення?

- А) видалення гравця, що вступає в гру, 7-метровий кидок команди А;

- Б) видалення гравця, що вступає в гру, вільний кидок команди А;
- В) дискваліфікація гравця, який вступає у гру, вільний кидок команди А;
- Г) дискваліфікація гравця, який вступає в гру, 7-метровий кидок команди А.

129. На 20 хв гри тренера команди А попереджено за гучне висловлювання невдоволення з приводу суддівства. На 35 хв гри масажист команди А вибіг без дозволу на поле, протестуючи проти видалення гравця А9. Суддя показав масажисту червону картку. Якими мають бути наслідки?

- А) масажист повинен залишити лаву запасних, але може бути замінений лікарем команди, який сидів раніше серед глядачів;
- Б) _____?
- В) _____?
- Г) _____?

130. Яка з наступних дій кваліфікується як груба неспортивна поведінка?

- А) повторний блок кидка противника ногою або гомілкою (польовим гравцем, що захищається);
- Б) повторне затягування часу гри з метою отримання переваги;
- В) плювки;
- Г) зрив явної голювої атаки суперника одним із офіційних осіб команди.

131. Гравець А3 виконує 7-метровий кидок. Суддя свистком дозволяє кидок і в цей момент (до відриву м'яча від руки А3) його партнер А5 робить крок вперед і заступає за лінію 9-метрових кидків. Воротар команди Б відбиває м'яч після кидка А3. Правильне рішення?

- А) повторення кидка;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) кидок від воріт команди Б;
- Г) продовження гри.

132. Гравець Б2 виконує 7-метровий кидок. Суддя свистком дозволяє кидок і в цей момент (до відриву м'яча від руки Б2) гравець А5 робить крок уперед і заступає за лінію 9-метрових кидків. Попри це гравець Б2 забиває гол. Правильне рішення?

- А) гол та дискваліфікація А5;
- Б) гол та видалення А5 на 2 хв;
- В) гол;
- Г) повторення 7-метрового кидка, дискваліфікація А5.

133. Воротар команди А вибіг за межі воротарського майданчика і підібрав м'яч, що котився до нього, а потім внаслідок необережності заступив з м'ячем в руках у воротарський майданчик. Правильне рішення?

- А) кидок від воріт;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) 7-метровий кидок команди Б;
- Г) нічого, продовження гри.

134. Гравець А7, не бачачи іншого виходу з ігрової ситуації, навмисне спрямовує м'яч у власний воротарський майданчик. Воратар команди А, перешкоджаючи голу, зупиняє м'яч на лінії воріт. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди Б;
- Б) кидок від воріт команди А;
- В) вільний кидок команди Б;
- Г) попередження А7, аут команди Б.

135. Виконуючи кидок від воріт, воротар команди А робить неакуратний руху і м'яч влучає в його ворота. Правильне рішення?

- А) гол;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) повторення кидка від воріт команди А;
- Г) аут команди Б з точки перетину лицьової та бічної ліній.

136. Команда Б виконує вільний кидок із 9-метрової лінії. Суддя не помічає, що гравець Б8 стоїть в середині 9-метрової зони. М'яч із вільного кидка прямує гравцю Б8, який забиває гол. Правильне рішення?

- А) повторення вільного кидка по свистку;
- Б) вільний кидок команди А;
- В) гол;
- Г) попередження Б8, вільний кидок команди А.

137. Судді мають протилежні думки про те, у бік якої команди повинен бути призначений вільний кидок. Як вчинити?

- А) остаточне рішення залишається за суддею, прізвище якого записане першим в протоколі, вільний кидок по свистку;
- Б) остаточне рішення залишається за тим суддею, який у даний момент є суддею в полі;
- В) рішення приймає делегат матчу;
- Г) остаточне рішення залишається за тим суддею, який на даний момент є суддею у полі. Вільний кидок по свистку.

138. Воратар команди Б, виконуючи кидок від воріт, кинув його у напрямку воріт суперника. М'яч влучив в ворота команди А, причому жоден гравець обох команд м'яча не торкнувся. Правильне рішення?

- А) кидок від воріт команди А;
- Б) аут команди А;
- В) гол;
- Г) попередження воротаря команди Б за неспортивну поведінку.

139. Виконуючи аут, гравець А3 помітив, що воротар команди Б вийшов з воротарського майданчика. А3 кидає м'яч безпосередньо в ворота. Польовий гравець Б4, рятуючи команду від гола, забігає в воротарський майданчик та зупиняє м'яч. Правильне рішення?

- А) повторення ауту по свистку;
- Б) повторення ауту;

- В) 7-метровий кидок команди А;
- Г) гол.

140. Гравець карається попередженням за:

- А) порушення правил що до суперника;
- Б) порушення правил під час виконання суперником кидка в ворота;
- В) не залишення м'яча на місці після фіксації суддею будь-якого порушення;
- Г) повторної заміни воротаря, коли кидаючий з м'ячем в руках стоїть на лінії 7-метрового кидка.

141. Суддя призначив вільний кидок команді А. На ігровий майданчик вибігає представник обслуговуючого персоналу команди Б і кричить: «Але цей вільний кидок має бути наш!». Правильне рішення?

- А) керівник команди Б повинен вивести свого підлеглого із залу;
- Б) 2-х хвилинне видалення, яке має відсидіти один із гравців команди Б;
- В) попередження представника команди Б;
- Г) попередження представника команди Б та 7-метровий кидок команди А.

142. Яка максимальна кількість попереджень може бути пред'явлена офіційним особам команди в одній грі?

- А) жодного;
- Б) одне;
- В) два;
- Г) три.

143. Гравець А5 вже отримав у цій грі попередження та два 2-х хвилинні видалення. При виконанні командою Б 9-метрового вільного кидка А5 вперше не витримав вимогу дотримання дистанції 3 м. Правильне рішення?

- А) попередження;
- Б) домогтися від А5 дотримання дистанції 3 м. По свистку – повторення вільного кидка командою Б;
- В) жодного штрафу;
- Г) третє 2-хвилинне видалення, тобто дискваліфікація.

144. Перебуваючи на ігровому майданчику, гравець А3 отримав попередження відповідно до системи прогресуючих покарань. Після заміни гравець А3, перебуваючи на лаві запасних, ображає суддю. Правильне рішення?

- А) дискваліфікація, пов'язана з оголошеним 2-хвилинним видаленням;
- Б) дискваліфікація, запис у протоколі, видалення ще одного гравця команди А на 2 хв;
- В) видалення А3 на 2 хв;
- Г) видалення А3 до кінця гри.

145. Під час контратаки команди Б захисник А4, який раніше вже мав попередження, намагається захопленням за футболку зупинити прорив гравця Б9. Проте Б9 встигає віддати передачу гравцю Б8, який забиває гол. Давши завершитися ігровому епізоду, суддя хоче покарати гравця А4, але той вже встиг замінитись і сидить на лаві запасних. Правильне рішення?

- А) 2-хвилинне видалення А4 (інший гравець команди А повинен залишити ігровий майданчик);

- Б) гравець А4 не має права у найближчі 2 хв виходити на поле. Команда А продовжує гру у повному складі;
- В) покарання А4 неможливе;
- Г) дискваліфікація А4, видалення ще одного гравця команди А на 2 хв.

146. Команда А повинна виконати вільний кидок, але гравець Б6, який порушив правила, тримає м'яч в руках та відбігає з ним від місця порушення на 4 м. Правильне рішення?

- А) попередження Б6. Вільний кидок команди А з місця, де зараз м'яч;
- Б) видалення Б6 на 2 хв. Вільний кидок команди А з того місця, де зараз перебуває м'яч;
- В) дискваліфікація Б6. Вільний кидок команди А з того місця, де Гравець Б6 вперше порушив правила;
- Г) видалення гравця Б6 на 2 хв. Вільний кидок команди А з того місця, де гравець Б6 вперше порушив правила.

147. Після захисних дій гравця А4 суддя призначає 9-метровий вільний кидок. А4 бере м'яч, заходить в воротарський майданчик і кладе м'яч за лінією воріт. Правильне рішення?

- А) видалення А4 на 2 хв, вільний кидок команди А;
- Б) попередження А4, вільний кидок команди Б;
- В) 7-метровий кидок команди Б;
- Г) видалення А4 на 2 хв, вільний кидок команди Б.

148. Коли починається відлік штрафного часу видаленого гравця?

- А) у момент, коли суддя показав знак 2- хвилинного видалення;
- Б) у момент, коли видалений гравець перетнув бічну лінію поля;
- В) у момент, коли суддя дає свисток на продовження гри;
- Г) у момент, коли секундометрист запускає хід ігрового часу.

149. Кому судді мають показати знак 2-хвилинного вилучення?

- А) гравцю-порушнику, суддівському столику (секретарю);
- Б) керівникам команд та секундометристу;
- В) суддівському столику (секретарю);
- Г) гравцю-порушнику, керівникам команд, суддівському столику.

150. Воротар команди А відбиває м'яч за лицьову лінію. Який (які) суддівський знак має показати суддя біля воріт?

- А) № 8 (кидок від воріт);
- Б) № 9 (вільний кидок та його напрямок);
- В) спочатку № 9, потім № 8;
- Г) спочатку № 8, потім № 9.

151. Коли гравець має бути дискваліфікований?

- А) при грубій неспортивній поведінці;
- Б) при образі дією на ігровому майданчику;
- В) при неправильній заміні під час 2-хвилинного видалення;
- Г) коли гравець не кладе м'яч на майданчик при призначенні вільного кидка у бік його команди.

152. Команда Б атакує. Гравець А11 відбирає м'яч у Б6 з грубими порушеннями правил. Між Б6 та воротами команди А знаходяться ще два гравці команди А. Правильне рішення?

- А) 2-хвилинне видалення А11, 7-метровий кидок команди Б;
- Б) 2-хвилинне видалення А11, вільний кидок команди Б;
- В) дискваліфікація А11, 7-метровий кидок команди Б;
- Г) дискваліфікація А11, вільний кидок команди Б.

153. Гравець Б5 вже має два 2-хвилинні видалення. Перше видалення – через прогресуючі порушення правил, друге – через відкидання м'яча після призначення суддею вільного кидка для команди-суперника. Тепер Б5 робить (другу для своєї команди) неправильну заміну і, ще, ще одне грубе порушення правил. Правильне рішення?

- А) вільний кидок та видалення Б5 на 2 хв.;
- Б) вільний кидок і дискваліфікація Б5, ще один гравець команди Б видалений на 2 хв.;
- В) вільний кидок і видалення Б5 до кінця гри;
- Г) вільний кидок, дискваліфікація Б5 та видалення ще двох гравців команди Б на 2 хв.

154. Тренер команди А вже має попередження. При одному з рішень судді лікар цієї команди вибігає на кілька метрів на ігровий майданчик, посилаючись при цьому на надання допомоги гравцеві при травмі. Правильне рішення?

- А) запис в ігровому протоколі;
- Б) дискваліфікація лікаря;
- В) дискваліфікація лікаря, видалення одного з гравців команди А на 2 хв., обґрунтування даних рішень записуються в ігровий протокол;
- Г) видалення лікаря зі спорттивного залу.

155. Які з нижченаведених провин у відповідності до правил караються дискваліфікацією?

- А) повторний самостійний (без дозволу судді) вихід на ігровий майданчик офіційної особи команди;
- Б) вимога припинення гри з боку офіційної особи команди;
- В) кидок м'яча при 7-метровому кидку в обличчя воротарю, що стоїть нерухомо;
- Г) гравець кидає м'яч на трибуну після свистка судді на ігровий момент;
- Д) гравець, перебуваючи поза ігровим майданчиком, плює на вболівальника.

156. Гравець А2 видалено з поля та знаходиться на лаві запасних. Коли поблизу нього суддя призначає вільний кидок, гравець А2 ображає суддю. Правильне рішення?

- А) дискваліфікація А2, вільний кидок по свистку, видалення ще одного гравця команди А на 2 хв і рапорт про те, що трапилось;
- Б) дискваліфікація А2, вільний кидок по свистку, рапорт про те, що трапилось;

- В) ніяких штрафних санкцій до А2, тому що він вже видалений;
- Г) видалення А2 до кінця гри, вільний кидок по свистку, рапорт про те, що трапилось.

157. Під час контратаки команди Б на ігровий майданчик вибігає запасний гравець А9 і зриває явну нагоду команди Б забити гол. Правильне рішення?

- А) дискваліфікація А9, вільний кидок команди Б;
- Б) дискваліфікація А9, 7-метровий кидок команди Б;
- В) видалення А9 до кінця гри;
- Г) видалення А9 до кінця гри та письмовий рапорт.

158. Гравця видалено за порушення правил. Залишаючи майданчик, він ображає суддю і йому показують червону картку (дискваліфікують). Гравець не стримує себе та б'є суддю. Правильне рішення?

- А) лише дискваліфікація;
- Б) дискваліфікація та письмовий рапорт;
- В) видалення до кінця гри;
- Г) видалення до кінця гри та письмовий рапорт.

159. У розчаруванні від невдалого ходу гри гравець А3 дає ляпас своєму партнеру. Правильне рішення?

- А) нічого, так як він вдарив свого партнера;
- Б) видалення А3 на 2 хв;
- В) дискваліфікація А3;
- Г) видалення А3 до кінця гри.

160. Гравець А5 володіє м'ячем, коли один з офіційних осіб його команди криком виражає протест суддівському рішенню. Суддя зупиняє гру, бере тайм-аут та попереджає офіційну особу. Подальше рішення?

- А) вільний кидок команди Б по свистку поблизу лінії заміни гравців;
- Б) вільний кидок команди А по свистку з місця, де знаходився м'яч до зупинки гри;
- В) вільний кидок команди Б поблизу лінії заміни гравців.

161. За грубу гру гравця А7 вилучено на 2 хв. Він каже судді: «Ти все одно сліпий ідіот!». Правильне рішення

- А) ще один 2-хвилинний штраф гравцю А7;
- Б) видалення А7 до кінця гри;
- В) повторний 2-хвилинний штраф та дискваліфікація ;
- Г) дискваліфікація А7 та рапорт.

162. Гравець А3 видалено на 2 хв. Залишаючи поле через зону заміни, він робить грубу неспортивну поведінку проти тренера команди Б, який до цього вийшов на ігровий майданчик без свистка на тайм-аут. Офіційні особи команди Б досі зауважень від суддів не мали. Яке рішення правильне?

- А) дискваліфікація А3;
- Б) попередження тренера Б;

- В) команда А продовжує гру з чотирма польовими гравцями через дві хвилини – з п'ятьма;
- Г) команда А продовжує гру з п'ятьма польовими гравцями, через дві хвилини – у повному складі.

163. Судді входять до спортивної зали. Назустріч їм іде вже переодягнений гравець Б4, який каже: «Не пощастило! Знову судять ці ідіоти!». Правильне рішення?

- А) видалення Б4 на 2 хв до початку гри;
- Б) дискваліфікація Б4, команда Б починає гру з п'ятьма польовими гравцями, через 2 хв – у повному складі;
- В) дискваліфікація Б4, його команда може дозаявити іншого гравця, рапорт;
- Г) попередження Б4, гра почнеться вільним кидком команди А.

164. До початку гри випадково зіткнулися гравець А3 і воротар Б. Обидва гравця ображені, воротар Б дає ляпас А3, А3 б'є у відповідь воротаря Б по обличчю. Правильне рішення?

- А) видалення воротаря Б до кінця гри, дискваліфікація А3. Команди можуть заявити на гру інших гравців. Рапорт;
- Б) обидва гравці дискваліфікуються, команди можуть заявити інших гравців, перші дві хвилини гри обидві команди починають з п'ятьма польовими гравцями, рапорт;
- В) обидва гравці видаляються на 2 хв з моменту початку гри, рапорт;
- Г) обидва гравці дискваліфікуються, команди можуть заявити інших гравців, рапорт.

165. При дискваліфікації гравця склад його команди зменшується на одного гравця за винятком випадків, коли гравець дискваліфікований за:

- А) вихід на поле при запізненні на гру, вихід на поле незаявленого гравця за відсутності інших порушень;
- Б) порушення поза ігровим майданчиком;
- В) порушення до початку гри;
- Г) образу суддів.

166. Команда А володіє м'ячем у районі 9-метрової лінії команди Б. Тренер команди Б так голосно висловлює незадоволення суддівством, що судді змушені зупинити гру. Як і де має розпочатися гра далі?

- А) після покарання тренера вільний кидок команди А із зони заміни команди Б;
- Б) після покарання тренера вільний кидок команди з лінії 9 метричних кидків команди Б.

167. Під час перерви між таймами гравець А7 дією ображає на ігровому майданчику воротаря команди Б. Правильне рішення?

- А) дискваліфікація А7, рапорт;
- Б) видалення А7 до кінця гри, рапорт;

В) попередження А7;

Г) А7 може бути тільки попереджений, тому що у грі оголошено перерву.

168. Під час перерви, на шляху до роздягальні, суддя був ображений гравцем однієї з команд. Правильне рішення?

А) видалення гравця до кінця гри;

Б) дискваліфікація та рапорт;

В) 2-хвилинне видалення (з початку 2-го тайму);

Г) рапорт в протокол гри.

169. Після свистка про закінчення 1-го тайму гравці А9 і Б5, перебуваючи на ігровому майданчику, почали сперечатися і ображати один одного. В результаті гравець А9 штовхнув гравця Б5 двома руками в груди. Б5 впав на підлогу. Правильне рішення?

А) видалення А9 на 2 хв (з початку 2-го тайму);

Б) дискваліфікація А9, команда А розпочне 2-й тайм із ще одним видаленим на 2 хв. гравцем;

В) попередження А9, 7-метровий кидок команди Б на початку 2-го тайму;

Г) дискваліфікація А9, рапорт.

170. Після гри гравець кричить судді: «Ти вкрав нашу перемогу, ідіот!» Правильне рішення?

А) попередження;

Б) дискваліфікація;

В) письмовий рапорт;

Г) попередження та письмовий рапорт.

171. Під час перерви між таймами гравець А9, перебуваючи ще на ігровому майданчику, ображає дією тренера команди Б, який у відповідь ображає гравця А9. Яких заходів необхідно вжити?

А) видалення А9 до кінця гри, команда Б починає 2-й тайм п'ятеро, через 2 хв виходить шостий гравець;

Б) дискваліфікація тренера Б, команда Б починає 2-й тайм п'ятеро, через 2 хв виходить шостий гравець;

В) дискваліфікація А9, команда Б починає 2-тайм із видаленим на 2 хв гравцем;

Г) дискваліфікація тренера Б, команда А продовжує гру у 2-му таймі з одним видаленим на 2 хв гравцем.

172. Відмовила автоматична сирена лічильника часу на світловому табло. Секундометрист цієї несправності не помітив і не реагує, хоча час гри вже закінчився. Хто має у такій ситуації дати фінальний свисток?

А) секретар суддівського столика;

Б) суддя в полі;

В) делегат (інспектор);

Г) один із суддів в полі.

173. Гравець однієї з команд порушує правила. Суддя в полі вказує на необхідність дискваліфікації гравця і на виконання вільного кидка, однак суддя біля воріт наполягає на видаленні гравця та призначення 7-метрового кидка. Гравець карається і гра продовжується після:

- А) видалення гравця, вільним кидком;
- Б) видалення гравця, 7-метровим кидком;
- В) дискваліфікації гравця, вільним кидком;
- Г) дискваліфікації гравця, 7-метровим кидком.

174. У якому з таких випадків судді зобов'язані оголосити тайм-аут?

- А) з поля видаляється гравець однієї з команд;
- Б) м'яч попав на трибуну і його не повертають;
- В) незадовго до кінця гри одна з команд забиває гол.

175. Хто у разі спірної ситуації приймає рішення що до правильності відліку ігрового часу?

- А) секундометрист та секретар;
- Б) суддя, записаний в ігровому протоколі першим;
- В) секундометрист;
- Г) суддя, записаний у ігровому протоколі другим.

176. Які штрафи записуються до ігрового протоколу?

- А) дискваліфікації, не пов'язані з третім ігровим видаленням, та видалення до кінця гри;
- Б) всі штрафи, крім зауважень;
- В) всі видалення, дискваліфікації та видалення до кінця гри;
- Г) лише дискваліфікації поза ігровим полем або порушення проти суддів, а також видалення до кінця гри.

177. Хто має право звернутися до судді під час гри?

- А) будь-який гравець;
- Б) тренер;
- В) керівник команди;
- Г) капітан команди.

178. Кому повинні повідомлятися покази часу гри за наявності в залі працюючого світлового табло?

- А) керівнику команди;
- Б) нікому;
- В) капітану команди;
- Г) капітану та керівнику команди.

179. При яких порушеннях або штрафних санкціях повинен зупинятися час гри?

- А) при дискваліфікації після третього ігрового видалення гравця на 2 хв;
- Б) при багаторазових повторних порушеннях правил що до суперника;
- В) при повторенні неспортивної поведінки;
- Г) якщо гравець не кладе м'яч на майданчик при фіксації суддями порушень (помилки) у дії його команди.

180. Гравець А6 готовий виконати 7-метровий кидок, але в цей час тренер команди Б повідомляє про заміну воротарів. Воротар тим часом на заміну не йде. Правильне рішення?

- А) нічого;
- Б) попередження тренера;
- В) попередження і тренера, і воротаря;
- Г) попередження воротаря.

181. Після кидка гравця А4 м'яч влучає в штангу та відскакує у напрямку ігрової зони. Перебуваючи біля 6-метрової лінії, гравець А6 готовий впіймати м'яч. Захисник Б4 заходить у свій воротарський майданчик та вибиває м'яч за лицьову лінію. Правильне рішення?

- А) 7-метровий кидок команди А;
- Б) аут команди А;
- В) вільний кидок команди А;
- Г) кидок від воріт команди Б.

182. Гравець А9 хоче виконати кидок у стрибку по воротах. Захисник Б5 хапає його ззаду за кидкову руку і тягне назад. Між А9 та воротами знаходяться ще два інші захисники команди Б. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А;
- Б) вільний кидок команди А видалення Б5 на 2 хв;
- В) вільний кидок команди А дискваліфікація Б5;
- Г) 7-метровий кидок команди А, дискваліфікація Б5.

183. Гравець А5 веде м'яч вздовж бічної лінії. Гравець Б2 коректно заступає йому дорогу. Обходячи Б2 на дриблінгу, А5 заступає за бічну лінію. Правильне рішення?

- А) вільний кидок команди А;
- Б) аут команди Б;
- В) вільний кидок команди Б;
- Г) продовження гри.

184. Гравець А5 втратив контроль над м'ячем. Наздоганяючи м'яч, він зміг його зупинити до перетину м'ячем бічної лінії, а сам вийшов за бічну лінію. Правильне рішення?

- А) продовження гри;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) аут команди Б.

185. У момент призначення вільного кидка команди Б м'яч перебував у руках гравця А5. Гравець А5 йде в напрямку судді та «ввічливо» віддає йому м'яч. Правильне рішення?

- А) видалення А5 на 2 хв, вільний кидок команди Б з того місця, де знаходиться м'яч;
- Б) попередження А5, вільний кидок команди Б із того місця, де знаходиться м'яч;

- В) видалення А5 на 2 хв, вільний кидок команди Б з того місця, де він був призначений спочатку;
- Г) попередження А5, вільний кидок команди Б з того місця, де він був призначений спочатку.

186. Під час перерви у грі, пов'язаної з травмою гравця команди А, лікар обробляє рану гравця. Суддя дав йому дозвіл вийти на ігровий майданчик. Гравець Б5, йдучи майданчиком, вголос висловлюється про незначущість і надуманість травми. Тренер команди А наздоганяє Б5 в зоні заміни та б'є його по обличчю. Правильне рішення?

- А) виключення тренера з гри, вільний кидок команди Б;
- Б) дискваліфікація тренера, вилучення одного гравця команди А на 2 хв. Гра продовжується відповідним кидком по свистку;
- В) дискваліфікація тренера, вільний кидок команди Б;
- Г) дискваліфікація тренера, команда А до кінця зустрічі грає в меншості.

187. Воротар А, виконуючи кидок від воріт, кидає м'яч на підлогу. М'яч «стрибає» у напрямку ігрової зони туди, де гравець Б6 готовий його зловити. Гравець А2 стрибає в воротарський майданчик, не приземлившись, ударом долоні вибиває м'яч, що знаходиться в повітрі, за бічну лінію. Рішення?

- А) кидок від воріт команди А;
- Б) аут команди Б;
- В) вільний кидок команди Б;
- Г) 7-метровий кидок команди Б.

188. Після зупинки гри призначено один із можливих кидків. У яких випадках команда, що захищається, має право порушити вимогу дотримання дистанції в 3 м від м'яча?

- А) як тільки суддя дає свисток на кидок;
- Б) коли м'яч залишає руку кидаючого;
- В) у разі, якщо при виконанні ауту атакуючою командою захисник стоїть біля лінії воротарського майданчика.

189. Які з нижченаведених провин караються, згідно з правилами, дискваліфікацією?

- А) повторний, не дозволений суддею вихід офіційної особи команди на ігровий майданчик;
- Б) вимога офіційної особи зупинити гру;
- В) кидок м'яча в обличчя абсолютно нерухомого воротаря, що стоїть при виконанні 7-метрового кидка;
- Г) гравець кидає м'яч на трибуну після фіксації суддями порушення правил гри; Д) збивання гравця з м'ячем, що тікає в відрив.

190. Незадовго до кінця гри рахунок 24:23 на користь команди А. Призначений вільний кидок команди А приблизно в 10 м від воріт команди Б. Всі гравці зайняли правильне розміщення, проте гравець А10 з м'ячем в руках пішов прямо на ворота команди Б і перетнув лінію 9-метрових кидків. Рішення?

- А) вільний кидок команди А;

- Б) тайм-аут;
- В) видалення А10 на 2 хв.;
- Г) вільний кидок команди Б.

191. На 36 хв гри гравець А9 отримує третє 2-хвилинне видалення та дискваліфікується. Одягнувши тренувальний костюм, А9 сідає в перший ряд глядачів на трибуні прямо навпроти зони заміни гравців. На 55 хв гри поблизу А9 гравець Б3 грубо фолить проти А10, який в результаті отримує травму і падає. Перш ніж суддя встиг покарати Б3, гравець А9 вибіг на майданчик та вдарив гравця Б3 кулаком. Рішення?

- А) тайм-аут;
- Б) дискваліфікація Б3;
- В) видалення А9 до кінця гри;
- Г) письмовий рапорт.

192. Попередження виноситься, якщо:

- А) є прогрес в покаранній протидії стосовно суперника;
- Б) посилюється опір при виконанні суперником кидків по воротах;
- В) гравець не кладе м'яч на майданчик при фіксації судьями будь якого порушення правил командою цього гравця;
- Г) воротар намагається замінитися тоді, коли гравець команди суперника готовий виконати 7-метровий кидок.

193. Команда А забила гол. Команда Б прагне швидко ввести м'яч в гру з центра поля. Гравець Б5 займає правильну позицію на середній лінії майданчика, отримавши швидкий пас від воротаря. З якого моменту часу інші гравці команди Б мають право перетнути середню лінію поля?

- А) після свистка судді на виконання кидка;
- Б) після того, як м'яч відірветься від долоні гравця Б5;
- В) після перетину середньої лінії поля всіма, хто повертається в захист гравцями команда А;
- Г) після того, як будь-який гравець команди Б, який знаходиться на своїй половині поля, отримає пас від Б5.

194. Хто має право просити командний тайм-аут?

- А) будь-яка з офіційних осіб команди;
- Б) капітан команди;
- В) керівник команди.

195. Команда А володіє м'ячем в районі 9-метрової лінії команди Б. Технічний делегат (інспектор) зупиняє гру та пояснює суддям, що тренер команди Б його образив. Рішення?

- А) зауваження тренеру Б, письмовий рапорт;
- Б) дискваліфікація тренера Б, письмовий рапорт;
- В) продовження гри вільним кидком команди А із зони заміни;
- Г) продовження гри вільним кидком команди А з лінії 9 метрових кидків.

196. Команда А володіє м'ячем у районі 9-метрової лінії команди Б. Секундометрист зупиняє гру та пояснює суддям, що тренер команди А його образив. Рішення?

- А) зауваження тренеру А, письмовий рапорт;
- Б) дискваліфікація тренера А, письмовий рапорт;
- В) продовження гри вільним кидком команди Б із зони заміни;
- Г) продовження гри відповідним (що передував ігровому положенню) кидком команди А.

197. У яких випадках судді зупиняють ігровий час?

- А) при винесенні попередження гравцеві;
- Б) при призначенні 7-метрового кидка;
- В) при виникненні зовнішніх причин, не пов'язаних з грою;
- Г) при оголошенні дискваліфікації.

198. Гравець команди Б готовий виконати 7-метровий кидок, але в цей момент тренер А наказує своєму воротареві замінитись. Воратар А показує намір піти на заміну. Правильне рішення?

- А) дозволити заміну;
- Б) попередження воротаря А;
- В) попередження тренера А;
- Г) видалення воротаря на 2 хв.

199. Які дії слід оцінювати як неспортивну поведінку?

- А) влучення головою в нерухомого захисника;
- Б) пасивна поведінка воротаря при виконанні 7-метрового кидка у його ворота, коли воротар усім своїм виглядом показує незгоду з призначенням кидка;
- В) захоплення суперника за футболку;
- Г) захисник повторно блокує ногою кидок нападаючого;
- Д) симулювання в ігрових епізодах.

200. Воратар команди Б відбиває кидок. М'яч відскакує до крайнього нападника команди А, що очікує його біля 6-метрової лінії. Хоча у нападника не явно гольова позиція, захисник Б6 заступає у воротарський майданчик і заважає прийому м'яча. Рішення?

- А) вільний кидок команди А, прогресивне покарання Б6;
- Б) 7-метровий кидок команди А;
- В) 7-метровий кидок команди А, видалення Б6 на 2 хв;
- Г) 7-метровий кидок команди А, дискваліфікація Б6.

201. Тренера команди А на 19 хв. попереджено за неспортивну поведінку. На 24 хв. лікар команди А, незадоволений рішенням суддів, вчиняє провину, яка кваліфікується як неспортивна поведінка. Правильне рішення?

- А) попередження лікаря команди А;
- Б) видалення лікаря команди А на 2 хв. Лікар повинен покинути лавку запасних на цей час;

- В) видалення лікаря команди А на 2 хв. Лікар не залишає лаву запасних, але його команда протягом 2 хв грає у меншості;
- Г) дискваліфікація лікаря команди. Лікар може бути замінений на масажиста, який до цього сидів на трибуні. Команда А грає 2 хв у меншості.

202. Воротар команди Б робить кидок від воріт. М'яч потрапляє в суддю та повертається назад до воротаря, який за цей проміжок часу встиг вийти з воротарського майданчика. Рішення?

- А) попередження воротаря;
- Б) повторення кидка від воріт;
- В) вільний кидок команди А;
- Г) вільний кидок команди Б по свистку.

203. Обидва судді дали свисток одночасно: суддя біля воріт призначає 7 метровий кидок команди Б, а суддя в полі фіксує фол в нападі команди Б. Команда А швидко розіграє вільний кидок і А3 забиває гол. Рішення?

- А) гол, команда Б починає з центру поля;
- Б) тайм-аут на переговори суддів;
- В) 7-метровий кидок команди Б;
- Г) вільний кидок команди А по свистку.

204. Видалення до кінця гри застосовується за образу дією:

- А) на ігровому майданчику після свистка на початок гри;
- Б) під час гри, на ігровому майданчику;
- В) під час гри, поза ігровим майданчиком;
- Г) до та після гри.

205. Гравець команди А кидає по воротах. Воротар Б ловить м'яч. У цей момент секундометрист подає сигнал про закінчення гри. Судді в полі вказують йому, що до кінця гри залишилося ще 30 сек. Усі гравці ще перебувають на майданчику. Як має бути продовжена гра?

- А) кидком з центра поля командою Б;
- Б) кидком з центра поля командою А;
- В) воротар після свистка вводить м'яч в гру;
- Г) вільний кидок команди А.

206. Що є правильним що до ігрової форми?

- А) колір ігрової форми воротарів команди має відрізнятися від кольорів форми воротарів та гравців команди суперника;
- Б) розмір номерів на футболках гравців на грудях і на спині повинен бути по висоті не менше 20 см;
- В) воротар команди може грати у захисній масці з м'якого матеріалу;
- Г) і гравці, і воротарі можуть мати будь-які номери, наприклад, 69 або 99.

207. Що з наведеного нижче про кидок з центра поля є неправильним?

- А) кидок з центра поля виконується протягом 3 с після свистка з центральної точки ігрового майданчика в напрямку суперника;

- Б) кидок з центра поля не обов'язково проводити в напрямку половини поля суперника;
- В) при виконанні кидка з центра поля неправильне розміщення гравців команди-суперника не має значення, якщо команді, яка виконує кидок, це не завдає шкоди;
- Г) якщо після свистка судді на кидок з центра поля гравець А не віддає м'яч партнеру, а починає ведення, то призначається вільний кидок команди Б.

208. Команда А забила гол. Команда Б прагне швидше ввести м'яч в гру з центра поля. Тому Б5 швидко біжить з м'ячем до центра поля. При цьому він нашттовхується на А3, що повертається в захист. А3 відкритою долонею вибиває м'яч з рук Б5. М'яч влучає у ногу Б5 та відскакує на половину поля команди А. Рішення?

- А) тайм-аут
- Б) кидок з центра поля команди Б;
- В) видалення А3 на 2 хв.;
- Г) вільний кидок команди А.

209. М'яч після неточного пасу від А3 до А9 котиться поблизу зони заміни команди А до бічної лінії поля. Б10 стояв за метр від м'яча, що котився, і був готовий його зловити, але А9 кидається на м'яч і ударом кулака направляє його назад до А3. А9 за інерцією вилітає за бічну лінію. Рішення?

- А) продовження гри;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) попередження або видалення на 2 хв гравця А9;
- Г) аут команди Б.

210. Воротар Б16 стрибає у своєму майданчику вгору, щоб перехопити дальню навісну передачу лівому крайньому нападнику А7. Воротар ловить м'яч, але при приземленні заступає однією ногою за 6-метрову лінію. У цій позиції він передає м'яч Б3. Рішення?

- А) 7-метровий кидок команди А;
- Б) продовження гри;
- В) вільний кидок команди А;
- Г) кидок від воріт команди Б по свистку.

211. Що з перерахованого нижче відносно кидка від воріт є правильним?

- А) кидок від воріт вважається виконаним, коли м'яч відірвався від руки воротаря;
- Б) при виконанні кидка від воріт гравці команди суперника повинні дотримуватися дистанції 3 м від м'яча;
- В) кидок від воріт вважається виконаним, коли м'яч відірвався від руки воротаря і перелетів лінію воротарського майданчика;
- Г) під час кидка від воріт гравці команди суперника мають право стояти безпосередньо біля лінії площі воріт.

212. При виконанні 7-метрового кидка гравцем А3 його напарник А5 заступив за 9-метрову лінію після свистка судді на кидок, але до відриву м'яча від руки А3. Воротар Б кидок відбив. Рішення?

- А) повторення 7-метрового кидка;
- Б) вільний кидок команди Б;
- В) кидок від воріт команди Б;
- Г) продовження гри.

213. Гравець Б9 забив 7-метровий кидок. Відразу після цього гравці команди А швидко розіграли по свистку судді кидок із центру поля та після двох передач А4 забив гол. У цей момент лунає свисток секундометриста і він повідомляє, що Б9, який до цього часу вже встиг повернутися на лаву запасних, в момент пробиття 7-метрового кидка залишалось ще 20 с. штрафного часу, тобто 20 с. з часу його першого 2-хвилинного видалення. Що вірно?

- А) повторення 7-метрового кидка командою Б;
- Б) друге 2-хвилинне видалення Б9;
- В) обидва забиті голи зараховуються;
- Г) обидва забиті голи анулюються.

214. Після призначення суддею 7-метрового кидка команди А ця ж команда здійснює неправильну заміну гравця. Рішення?

- А) вільний кидок команди Б видалення гравця команди А на 2 хв;
- Б) 7-метровий кидок команди А видалення гравця А на 2 хв;
- В) кидок від воріт команди Б видалення гравця А на 2 хв;
- Г) 7-метровий кидок команди А.

215. Гравець Б5 робить помилку при лові м'яча, але відразу після цього відновлює контроль над м'ячем. Потім Б5 робить три кроки, одне ведення м'яча, знову три кроки і закидає м'яч в ворота А. Рішення?

- А) вільний кидок команди А;
- Б) гол команди Б;
- В) кидок від воріт команди А;
- Г) аут команди А.

216. Після забитого командою А гола команда Б має виконати кидок з центра поля. Воротар Б1 швидко спрямовує м'яч до центра поля. Б6 ловить м'яч і стоїть однією ногою в центрі середньої лінії, а другою - на своїй половині поля. Відразу за цим лунає свисток судді, що дозволяє кидок. В цей момент один гравець команди А ще перебуває на чужій половині поля. Перш ніж м'яч відірвався від руки Б6, Б6 переходить за середню лінію. Що вірно?

- А) продовження гри;
- Б) вільний кидок команди А;
- В) відновлення правильного розміщення гравців команди А та повторення кидка з центра поля за свистком;
- Г) відновлення правильного положення гравця Б6 і повторення кидка з центра поля за свистком.

217. У яких нижченаведених ситуаціях судді можуть або зобов'язані оголосити тайм-аут?

- А) при пасивній грі;
- Б) при затягуванні часу;
- В) при порушенні правил гравцем, що достроково вийшов на ігровий майданчик під час 2-хвилинного видалення;
- Г) при свистку секундометриста.

218. Воротар команди Б виконує кидок від воріт після того, як м'яч перетнув лицьову лінію. Так як команда А грає у меншості, то воротар дуже поспішає, м'яч вислизає в нього з рук і потрапляє до Б6, що стоїть у воротарському майданчику Б. Б6 повертає м'яч своєму воротареві. Рішення?

- А) повторення кидка від воріт по свистку;
- Б) вільний кидок команди А;
- В) 7-метровий кидок команди А.

219. Одна з офіційних осіб команди А на 25 хв. кладе зелену картку на суддівський столик. Правильні дії секретаріату?

- А) якщо в цей момент команда А володіє м'ячем, подається сигнал, показується жест «Тайм-аут» і рукою вказується на команду А;
- Б) якщо в цей момент команда А володіє м'ячем, то очікується закінчення її атаки і після забитого гола подається сигнал, показується жест «Тайм-аут» та рукою вказується на команду А;
- В) якщо в цей момент команда А володіє м'ячем, то очікується закінчення її атаки та після забитого гола або виходу м'яча за лицьову лінію воріт команди Б подається сигнал, показується жест «Тайм-аут» та рукою вказується на команду А;
- Г) якщо команда А не володіє м'ячем, командний тайм-аут їй не надається, а зелена картка повертається команді.

220. На воротах команди А стоїть гравець А3. Команда А здобула право пробити 7-метровий кидок. Гравець А7, що знаходиться на лаві запасних, хоче виконати цей кидок. А7 здійснює правильну заміну гравця А4 і виходить на поле, при цьому А7 забуває зняти з себе тренувальну куртку. Рішення?

- А) продовження гри;
- Б) видалення А7 на 2 хв;
- В) видалення А3 на 2 хв;
- Г) видалення А4 на 2 хв.

Відповіді на запитання по правилам змагань при підготовці суддів.

№	Правильна відповідь	№	Правильна відповідь	№	Правильна відповідь	№	Правильна відповідь
1	А	56	Б	111	Б	166	Б
2	Б	57	А	112	В	167	А
3	Г	58	Б	113	А	168	Б
4	А	59	Б	114	В	169	Г
5	Б, В	60	Б	115	Г	170	В
6	В	61	В	116	А	171	В, Г
7	В	62	В	117	А	172	Б
8	Б	63	А	118	В	173	Г
9	Б	64	А	119	Б	174	А
10	Г	65	А	120	Г	175	В
11	В	66	Г	121	Б	176	Г
12	Г	67	А	122	А	177	В
13	Г	68	А	123	А	178	Б
14	В	69	Б	124	А	179	А
15	Г	70	Б	125	А, В, Д	180	Г
16	В	71	А	126	В	181	А
17	Г	72	Б	127	Г	182	В
18	В	73	Б	128	А	183	Б
19	А	74	Г	129	Б	184	А
20	Г	75	Г	130	Б	185	В
21	А	76	В	131	Г	186	Б
22	А	77	А	132	В	187	А
23	Г	78	Г	133	Б	188	Б, В
24	В	79	Б	134	В	189	А, Б, В, Г, Д
25	Г	80	Г	135	В	190	Г
26	В, Г	81	Г	136	А	191	А, Б, Г
27	Г	82	Б	137	Г	192	А, Б, Г
28	Б	83	В	138	В	193	А
29	Б	84	Г	139	В	194	А
30	А	85	В	140	Б	195	Б, Г
31	Г	86	Г	141	В	196	А, Г
32	В	87	Г	142	Б	197	В, Г
33	А	88	В	143	Г	198	Б
34	А	89	В	144	Б	199	В, Г, Д
35	В	90	Б, Г	145	А	200	Б
36	Б	91	Б	146	Г	201	В
37	А	92	Б	147	Г	202	В
38	Б	93	В	148	В	203	Б, Г
39	Б	94	Г	149	А	204	Б, В
40	А	95	В	150	А	205	В
41	Б	96	Б	151	А	206	А, Г
42	В	97	А	152	Г	207	А, Б
43	Б	98	Б	153	Б	208	А, Б, В
44	А, Б	99	Б	154	В	209	А
45	Б	100	В	155	А, Б, В, Г	210	В
46	Г	101	Б	156	А	211	В, Г
47	Б	102	Г	157	Б	212	Б
48	А	103	А	158	Г	213	Б, В
49	А	104	Г	159	Г	214	Б
50	В	105	В	160	А	215	Б
51	В	106	Б	161	Г	216	Б
52	Г	107	Б, Г	162	А, Б, Г	217	Б, В
53	В	108	В	163	В	218	А
54	Б	109	А	164	Г	219	А, Г
55	В	110	А	165	В	220	Б

Запропоновані контрольні матеріали розроблені на основі підготовлених запитань, які згруповані по основним правилам гри, являючи собою основу «Правил гри в гандбол».

Контрольні матеріали запропоновані для безпосереднього контролю знань суддів, а також оцінки рівня знань або правил гри в гандбол.

В таблиці 2.3 запропоновані 12 варіантів груп контрольних запитань. В кожному із варіантів контрольованому пропонується відповісти на 20 запитань.

Таблиця 2.3

Варіанти і номери запитань для перевірки знань

Запитання варіанта	№ варіанта											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	10	133	2	85	12	172	70	76	13	140	178	139
2	205	15	130	166	6	20	111	175	32	176	17	72
3	155	44	110	181	207	207	109	30	206	189	179	218
4	1	97	188	173	71	194	219	143	174	209	171	87
5	142	148	14	206	119	16	177	90	69	112	165	211
6	11	120	211	134	88	23	192	126	7	137	199	182
7	41	82	74	123	8	215	101	136	9	91	131	117
8	208	197	149	212	90	199	151	60	203	107	116	38
9	193	124	220	192	77	68	200	171	150	22	216	155
10	81	201	132	80	79	53	18	27	146	100	93	180
11	89	153	45	170	185	96	98	95	163	168	144	210
12	159	145	191	162	169	103	213	204	152	67	196	188
13	162	161	19	187	26	147	122	40	107	78	21	184
14	28	5	46	25	129	213	127	84	29	191	31	52
15	33	24	51	43	48	202	141	214	34	61	108	157
16	50	37	164	138	42	49	158	183	154	57	94	83
17	160	198	217	203	156	36	195	217	167	39	204	26
18	5	44	4	113	125	125	63	128	189	197	64	65
19	54	66	62	92	121	3	105	99	59	104	114	186
20	86	35	106	190	47	118	58	75	115	55	56	102

На малюнку 2.3 запропонований приклад «Бланк відповідей на контрольні запитання по знанням правил гри в гандбол». Розроблена методика по його заповненню.

БЛАНК відповідей на контрольні запитання по знанням правил гри
в гандбол

П.І.П. судівська категорія

Ваш варіа № _____

№	варіанти				
	А	Б	В	Г	У
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Кількість правильних відповідей _____

Оцінка _____

Підпис екзаменатора _____

УВАГА! Якщо на Вашу думку відповідь на будь яке запитання являється лише один із варіантів (А, Б, В, Г), то Вам необхідно просто поставити хрестик (X) в відповідності до запитання і відповіді колонку. Так як на деякі запитання можливо декілька варіантів відповідей (наприклад А і Б, або Б і Г і т.д.), то в нижню для даного запитання колонку (У) потрібно вписати необхідну відповідь (наприклад АВ, АГ і т.д.) . Максимальний час відповідей на запитання – 30 хв.

ПАМ'ЯТКА ЕКЗАМЕНАТОРУ

19–20 правильних відповідей = 5

17–18 правильних відповідей = 4

15–16 правильних відповідей = 3

14 і менше = 2

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. «Гандбол». Міжнародні правила гри. Київ, 2010.
2. Гринбегас Я. А. Методические указания судьям по гандболу. – Вильнюс, 1997. – 27 с.
3. Драчук А. І. «Теорія і методика викладання гандболу». КНТ. – Вінниця, 2019 р. – 130 с.
4. Костюкевич В. М. «Організація і проведення змагань із спортивних ігор». Навчальний посібник. / В. М. Костюкевич. – К., 2017. – 216 с.
5. Костюкевич В. М. «Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях»: Навчально-методичний посібник / В. М. Костюкевич. – Вінниця: Планер, 2016. – 159 с.
6. Методическое пособие по изучению правил игры. – Минск: БФГ, 2001. – 76 с.
7. Параховський М. В. «Повышение спортивного мастерства (гандбол)». Методичні рекомендації. – Вітебськ: (ВДУ), 2020. – 50 с.
8. Соловей О. М., Соловей Д. О. «Теоретичні основи гандболу». Навчальний посібник. – Дніпро: 2017. – 161 с.
9. Цапенко В. А., Петров В. А. Подготовка судей в гандболе. – Запорожье: ЗНУ, 2005. – 99 с.
10. European Handball Federation: official site URL: [http: // www.eurohandball.com/](http://www.eurohandball.com/) (Last accessed: 17.05.2017).

Навчально-методичне видання

*Андрій Володимирович Верцімага,
Ігор Євгенович Дядечко,
Василь Іванович Яковів*

НАВЧАННЯ, ПІДГОТОВКА ТА ПЕРЕПІДГОТОВКА СУДДІВ З ГАНДБОЛУ

(НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ)

Підписано до друку 16.05.2022 р.
Формат 60x90/16. Гарнітура Times.
Папір офсетний. Друк на дублюванні.
Умов. друк. арк. 4,7. Обл.-вид. арк. 4,9.
Тираж 50 прим.

Видавець та виготовлювач
Західноукраїнський національний університет
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль 46009

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців ДК № 7284 від 18.03.2021 р.*